

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINACIJA
FINACIJSKI INSPEKTORAT**

SMJERNICA
***O UNUTARNJIM POLITIKAMA, KONTROLAMA I POSTUPCIMA ZA
PROVOĐENJE MJERA OGRANIČAVANJA***

Zagreb, lipanj 2024.

SADRŽAJ

	Str.
1. UVOD.....	3
2. OPĆE ODREDBE.....	3
3. POLITIKE, KONTROLE I POSTUPCI ZA PROVOĐENJE MJERA OGRANIČAVANJA.....	4
4. CILJEVI, OPSEG I NAČIN RADA SUSTAVA PRIMJENE MJERA OGRANIČAVANJA.....	4
5. OKVIR UPRAVLJANJA I ULOGA UPRAVLJAČKOG TIJELA.....	5
6. IMENOVANJE OSOBE KOJA JE ZADUŽENA ZA MJERE OGRANIČAVANJA	10
7. PROCJENA IZLOŽENOSTI MJERAMA OGRANIČAVANJA.....	12
8. MJERE DUBINSKE ANALIZE ZA OTKRIVANJE POKUŠAJA KRŠENJA ILI IZBJEGAVANJA MJERA OGRANIČAVANJA	14
9. POLITIKE I POSTUPCI ZA UČINKOVITO PROVOĐENJE MJERA OGRANIČAVANJA.....	16
9.1. Uspostava poslovnih procesa za provedbu mjere ograničavanja raspolaganja imovinom.....	17
9.1.1. Definiranje poslovnog modela i procesa koji osigurava implementaciju i ažuriranje sankcijskih popisa.....	17
9.1.2. Pravovremena identifikacija fizičkih i pravnih osoba i drugih subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja.....	18
9.1.3. Primjena mjera ograničavanja raspolaganja imovinom.....	20
9.1.4. Izvješćivanje	27
9.2. Uspostava poslovnih procesa za provedbu ostalih (gospodarskih) mjera ograničavanja kojima su obveznici izloženi zbog prirode svog poslovanja	28
10. STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I IZOBRAZBA ZAPOSLENIKA.....	30
11. ČUVANJE PODATAKA I VOĐENJE EVIDENCIJA.....	31
12. UPUTE O PRIMJENI POJEDINE ODREDBE ZMO-a ILI POJEDINE MJERE OGRANIČAVANJA.....	31
13. POPIS KRATICA	33
14. POJMOVNIK.....	34
 DODACI	
DODATAK 1 – KORISNE POVEZNICE.....	37
DODATAK 2 – PREGLED UVEDENIH SANKCIJSKIH REŽIMA UN-a i EU-a	39
DODATAK 3 – PREDLOŽAK ZA PROCJENU IZLOŽENOSTI MJERAMA OGRANIČAVANJA.....	43
DODATAK 4 – OBRAZAC ZA IZVJEŠĆIVANJE O PRIMIJENJENIM MJERAMA OGRANIČAVANJA	45
DODATAK 5 – PRIMJERI INDIKATORA ZA PREPOZNAVANJE IZBJEGAVANJA MJERA OGRANIČAVANJA	47

1. UVOD

Ministarstvo financija, Financijski inspektorat, kao tijelo nadležno za provođenje nadzora nad provedbom mjera ograničavanja, u skladu s člankom 6. stavak 4. i člankom 15. stavak 5. Zakona o mjerama ograničavanja („Narodne novine“ br. 133/2023, dalje u tekstu: ZMO) donosi Smjernicu kao pomoć obveznicima pri izradi politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja.

Smjernica se donosi u svrhu ujednačavanja opsega i sadržaja politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja, a kako bi se osigurala učinkovita provedba mjera ograničavanja.

Ova Smjernica primjenjuje se zajedno s Općim smjernicama o primjeni Zakona o mjerama ograničavanja iz ožujka, 2024. godine, Općim smjernicama Financijskog inspektorata iz 2020. godine i Smjernicom za primjenu mjera za sprječavanje financiranja terorizma iz siječnja 2023. godine.

Smjernica je namijenjena subjektima nadzora (dalje u tekstu: obveznici) za koje je nadležan Financijski inspektorat u skladu s odredbama članka 13. stavka 1. točke 1. b. ZMO-a.

2. OPĆE ODREDBE

Mjere ograničavanja (sankcije) su instrument diplomatske ili gospodarske prirode za sprječavanje sukoba ili odgovor na nove ili aktualne krize te za promicanje mira, demokracije, poštovanja vladavine prava, ljudskih prava i međunarodnog prava.

U skladu s odredbama članka 4. stavak 1. ZMO u RH primjenjuju su mjere ograničavanja:

- koje donosi EU¹
- utvrđene rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a
- drugih međunarodnih organizacija koje obvezuju RH sukladno međunarodnom pravu
- donesene odlukom Vlade RH na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

Mjere ograničavanja mogu biti usmjerene na pravne i fizičke osobe, vlade trećih država, teritorije i entitete, organizacije i druge subjekte koji su obuhvaćeni mjerama ograničavanja. Sastoje od ograničenja raspolaganja imovinom, zabrane putovanja, gospodarskih sankcija², embarga na oružje i vojnu opremu, prekida diplomatskih ili gospodarskih odnosa i drugih mjera u skladu s međunarodnim i europskim pravom.

Mjere ograničavanja nisu kaznene prirode već se njima želi postići promjena u politikama ili ponašanju onih na koje se primjenjuju.

¹ EU može nametnuti mjere ograničavanja ili na vlastitu inicijativu ili radi provođenja rezolucija VSUN-a. Vrste sankcija koje EU može usvojiti:

1. Sankcije UN-a (EU provodi sve obvezujuće rezolucije koje je donijelo VSUN-a);
2. Mješoviti režimi sankcija UN-a i EU (EU može i pojačati sankcije UN-a primjenom dodatnih mjera u odnosu na one koje je uvelo VSUN-a, npr. DNRK);
3. Autonomne sankcije EU (npr. Sirija, Venezuela, Ukrajina, Rusija).

² Gospodarske sankcije uključuju potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te poštanskog prometa, prometnih, elektroničkih i drugih komunikacija

U skladu s odredbama članka 8. stavka 1. ZMO-a sve fizičke i pravne osobe, tijela državne uprave i drugi subjekti dužni su postupati u skladu s njegovim odredbama i na temelju njega donesenim propisima.

U skladu s odredbama članka 7. stavaka 1. i 2. ZMO-a mjere ograničavanja izravno se primjenjuju u RH bez odgode s danom njihova stupanja na snagu.

Mjere ograničavanja uvedene rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, kao i konsolidirani sankcijski popisi Vijeća sigurnosti UN-a, izravno su obvezujući u RH do trenutka donošenja ili ažuriranja odgovarajućeg pravnog akta Vijeća EU.

Mjere ograničavanja koje donosi EU utvrđuju se odlukama Vijeća (EU) za zajedničku vanjsku i sigurnosnu politiku (dalje u tekstu: Vijeće (EU) za ZVSP), a stupaju na snagu objavom u Službenom listu EU. Ako je odlukom Vijeća (EU) za ZVSP obuhvaćeno zamrzavanje imovine i/ili druge vrste gospodarskih aktivnosti i/ili financijskih sankcija, te mjere se moraju uključiti u uredbu Vijeća koja je obvezujuća za sve osobe i subjekte (gospodarske subjekte, tijela državne uprave) u EU-u.

3. POLITIKE, KONTROLE I POSTUPCI ZA PROVOĐENJE MJERA OGRANIČAVANJA

Obveznici bi trebali utvrditi i procijeniti koja su područja njihovog poslovanja posebno ranjiva ili izložena mjerama ograničavanja i izbjegavanju mjera ograničavanja. Na temelju toga trebali bi uspostaviti, provoditi i ažurirati svoje politike, kontrole i postupke kako bi osigurali da mogu učinkovito provoditi mjere ograničavanja.

Te politike, kontrole i postupci trebali bi biti učinkoviti i razmjerni veličini, prirodi i složenosti poslovanja obveznika te njegovoj izloženosti mjerama ograničavanja.

Politike, kontrole i postupci za provođenje mjera ograničavanja, u skladu s člankom 15. stavka 3. ZMO-a, uključuju:

1. ciljeve, opseg i način rada sustava primjene mjera ograničavanja
2. ovlasti i odgovornosti osobe u organizacijskoj strukturi, a koja je zadužena za mjere ograničavanja
3. ovlasti i odgovornosti svih zaposlenika koji sudjeluju u provedbi ZMO i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
4. način upravljanja rizikom od kršenja mjera ograničavanja te postizanja usklađenosti poslovanja obveznika s odredbama ZMO i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
5. uspostavu odgovarajućih internih linija izvještavanja i odgovornosti radi osiguranja pravodobne i odgovarajuće provedbe mjera ograničavanja
6. čuvanje podataka, način vođenja i sadržaj evidencija podataka o provedbi mjera ograničavanja
7. stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika u odnosu na mjere ograničavanja.

Obveznici su dužni najmanje jednom godišnje preispitati i ažurirati pisane politike, kontrole i postupke za provođenje mjera ograničavanja.

4. CILJEVI, OPSEG I NAČIN RADA SUSTAVA PRIMJENE MJERA OGRANIČAVANJA

U Republici Hrvatskoj kao članici EU u primjeni je više od 40 različitih režima mjera ograničavanja³. Neke od mjera ograničavanja su usvojili UN, a druge je samostalno usvojila EU. Pri tome, EU je usvojila i određene horizontalne režime mjera ograničavanja usmjerene na: ljudska prava, terorizam, kibernetičke napade, proliferaciju i upotrebu kemijskog oružja.

Informacije o mjerama ograničavanja usvojenim od strane EU dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://sanctionsmap.eu/#/main>.

Informacije o mjerama ograničenja usvojenim od strane Vijeća sigurnosti UN-a dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/information>.

Informacije o promjenama u sankcijskim režimima dostupne su na web stranici ministarstva nadležnog za vanjske poslove: <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955> kao i na poveznici koja je objavljena na web stranici Financijskog inspektorata: <https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/financijski-inspektorat/financijski-inspektorat-zakoni-i-smjernice/592>.

Prilikom definiranja ciljeva, opsega i načina rada sustava primjene mjere ograničavanja obveznici trebaju posebno obratiti pažnju na obvezu primjene ciljanih financijskih sankcija za financiranje terorizma i financiranje proliferacije kao i na široki opseg autonomnih mjera ograničavanja koje je EU uvela protiv Rusije zbog kršenja ljudskih prava i vojne agresije na Ukrajinu te s time povezano protiv Bjelorusije, Irana i DNR Koreje.

- **Ciljane financijske sankcije koje se odnose na FT i FP**

Preporuke 6. i 7. Standarda FATF-a zahtijevaju provedbu ciljanih financijskih sankcija radi usklađivanja s rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a koje se odnose na prevenciju i suzbijanje terorizma, financiranja terorizma i financiranja proliferacije.

Svrha uvedenih ciljanih financijskih sankcija za financiranje terorizma i financiranje proliferacije je uskratiti određenim fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima sredstva za narušavanje međunarodnog mira i sigurnosti, podržavanje terorizma ili financiranje širenja oružja za masovno uništenje. Kako bi se to postiglo, nastoji se osigurati da nikakva sredstva ili druga imovina ili usluge bilo koje vrste nisu dostupni određenim osobama sve dok su podvrgnute režimu provedbe ciljanih financijskih sankcija.

Ciljane financijske sankcije koje se odnose na terorizam određuju se rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 1267 (1999.) i 1373 (2001.) i rezolucijama koje ih nasljeđuju:

- RVSUN 1267 (1999) i sljednice odnose se na ISIL (Daiš) i Al-Qaida-u⁴
- RVSUN 1267 (1999), kasnije 1988 (2011) i sljednice odnose se na Talibane koji prijete miru, stabilnosti i sigurnosti u Afganistanu⁵

³ DODATAK 2. Pregled uvedenih sankcijskih režima UN-a i EU (ažurirano travanj 2024.)

⁴ RVSUN 1267 (1999) i sljednice implementirana kroz Uredbu (EU) 881/2002

⁵ RVSUN 1988 (2011) i sljednice implementirana kroz Uredbu (EU) 753/2011

- RVSUN 1373 (2001) odnosi se na međunarodni terorizam općenito te zahtijeva od država članica da imaju vlastiti postupak kako bi izvršile autonomna imenovanja ili odgovorile na zahtjev strane države.

Ciljane financijske sankcije koje se odnose na proliferaciju određuju se rezolucijama Vijeća sigurnosti 1718 (2006) i 2231 (2015) i rezolucijama koje ih nasljeđuju:

- RVSUN 1718 (2006) i sljednice odnose se na DNR Koreju - uvedene su gospodarske i trgovinske sankcije prema DNR Koreji kao odgovor na nuklearni pokus proveden 9.10.2006.⁶
- RVSUN 2231 (2015) i sljednice odnose se na Islamsku Republiku Iran⁷ - od Irana se traži da prestane s obogaćivanjem urana u svrhu širenja nuklearnog oružja.⁸

- **Dodatne i autonomne mjere ograničavanja EU-a koje se odnose na terorizam**

EU redovito preispituje popis osoba, skupina i subjekata koji su sudjelovali u terorističkim djelima i na koje se primjenjuju sankcije.

Od rujna 2016. godine EU može samostalno primjenjivati sankcije protiv ISIL-a (Daiša) i Al Qaide te protiv osoba i subjekata koji su s njima povezani ili ih podupiru. Prije toga sankcije su se mogle primjenjivati samo na osobe i subjekte koje su na popis uvrstili UN ili zemlje EU-a koje su djelovale pojedinačno.

Dodatne i autonomne mjere EU-a protiv terorizma određuju se na temelju sljedećih pravnih akata Vijeća (EU) za ZVSP:

- Zajedničko stajalište 2001/931/ZVSP - doneseno s ciljem provedbe rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1373 (2001)
- Uredba Vijeća (EU) 2580/2001 o posebnim mjerama ograničavanja protiv određenih osoba i subjekata s ciljem borbe protiv terorizma
- Provedbena Uredba Vijeća (EU) 2024/386 o posebnim mjerama ograničavanja protiv Hamasa i Palestinskog islamskog džihada
- Uredba Vijeća (EU) 2016/1686 kojom je utvrđen pravni okvir EU-a za uvođenje zabrane putovanja pojedincima i zamrzavanje imovine pojedinaca i subjekata za koje je utvrđeno da su povezani s ISIL-om (Daiš) i Al Qaidom.

Informacije o EU sankcijama protiv terorista dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/fight-against-terrorism/terrorist-list/#terrorists>.

⁶ RVSUN 1718 (2006) implementirana kroz Uredbu (EU) 2017/1509

⁷ Od 2006. Vijeće sigurnosti UN-a usvojilo je niz rezolucija kojima se od Irana traži da prestane s obogaćivanjem uranija u svrhu širenja nuklearnog oružja.

⁸ RVSUN 2231 (2015) implementirana kroz Uredbu (EU) 267/2012

- **Dodatne i autonomne mjere EU-a protiv Irana koje se odnose na proliferaciju, kršenje ljudskih prava i vojnu potporu ratu Rusije protiv Ukrajine**

Osim što provodi sankcije VSUN-a protiv Irana, EU ih je dodatno ojačala donošenjem vlastitih mjera.

EU je Iranu nametnula niz vlastitih mjera ograničavanja kao odgovor na kršenja ljudskih prava, aktivnosti širenja nuklearnog oružja i vojnu potporu agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine.

Dodatne i autonomne mjere EU-a protiv Irana određuju se na temelju sljedećih pravnih akata Vijeća (EU) ZVSP:

- Uredba Vijeća (EU) 359/2011 o mjerama ograničavanja protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Iranu – uvedeno kao odgovor na kršenje ljudskih prava
- Uredba Vijeća (EU) 2023/1529 o mjerama ograničavanja s obzirom na vojnu potporu Irana agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine
- Uredba Vijeća (EU) 267/2012⁹ o mjerama ograničavanja protiv Irana koje se odnose na iranske aktivnosti širenja nuklearnog oružja.

Informacije o usvojenim dodatnim i autonomnim mjerama EU protiv Irana dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-iran/>.

- **Dodatne i autonomne mjere EU-a protiv DNR Koreje koje se odnose na proliferaciju**

EU je nametnula i niz dodatnih vlastitih mjera ograničavanja kako bi se dodatno povećao pritisak na DNR Koreju zbog njihova doprinosa programima povezanim s nuklearnim oružjem, balističkim projektilima ili drugim oružjem za masovno uništenje ili zbog izbjegavanja sankcija.

Dodatne mjere EU-a protiv DNR Koreje određuju u sljedećem provedbenom pravnom aktu Vijeća (EU) ZVSP:

- Uredba Vijeća (EU) 2017/1509¹⁰ o mjerama ograničavanja protiv DNR Koreje

Informacije o usvojenim dodatnim mjerama EU protiv DNR Koreje dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-northkorea/timeline-eu-sanctions-against-north-korea/>.

- **Autonomne mjere EU-a nametnute Ruskoj Federaciji zbog vojne agresije na Ukrajinu i kršenja ljudskih prava**

Obveznici trebaju posebno razmotriti i svoju izloženost u odnosu na široki opseg mjera ograničavanja koje je EU nametnula Rusiji zbog nezakonitog pripojenja Krima (2014.), rata protiv Ukrajine (2022.) te nezakonitog pripojenja ukrajinskih regija Donecka, Luhanska, Zaporizhje i Hersona (2022.) i s time povezano:

- Bjelorusiji zbog sudjelovanja u vojnoj agresiji protiv Ukrajine

⁹ Mješoviti režimi sankcija UN-a i EU (sankcije uvedene RVSUN 2231 (2015) i sljednice i dodatne mjere EU-a

¹⁰ Mješoviti režimi sankcija UN-a i EU (sankcije uvedene RVSUN 1718 (2006) i sljednice i dodatne mjere EU-a

- Iranu zbog opskrbljivanja Rusije bespilotnim letjelicama
- DNR Koreji zbog isporuke naoružanja Rusiji.

Osim pojedinačnih sankcija uvedenih protiv pojedinaca i subjekata, uveden je i cijeli niz gospodarskih sankcija (koje su usmjerene na financijski, trgovinski, energetska, prometni, tehnološki i obrambeni sektor), zabrana za medijske kuće, diplomatskih mjera, mjera u području viza, ograničenja gospodarskih odnosa i mjera u vezi s gospodarskom suradnjom. Poduzeto je i više mjera kako bi se spriječilo i onemogućilo izbjegavanje sankcija.

Svrha je tih mjera oslabiti gospodarsku osnovu Rusije, lišiti je ključnih tehnologija i tržišta te time znatno ograničiti njezinu sposobnost ratovanja.

Pored sankcija koje su uvedene zbog ruske vojne agresije na Ukrajinu, uvedene su i sankcije zbog kršenja ljudskih prava u Rusiji, a vezano na progon političke oporbe¹¹. Sankcije su uvedene u okviru općeg horizontalnog režima sankcija EU u području ljudskih prava i režima za pojedine zemlje donesenog 27. svibnja 2024.

Uvedene autonomne mjere ograničavanja prema Ruskoj Federaciji određuju se u sljedećim provedbenim pravnim aktima Vijeća (EU) za ZVSP:

- Uredba Vijeća (EU) 2020/1998 o mjerama ograničavanja zbog teškog kršenja i povreda ljudskih prava
- Uredba Vijeća (EU) 2024/1485 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Rusiji - sankcije uvedene protiv pojedinaca koji pružaju potporu kršenju ljudskih prava u Rusiji. Uvedena su i ograničenja izvoza na opremu koja bi se mogla upotrijebiti za unutarnju represiju
- Uredba Vijeća (EU) 269/2014 o mjerama ograničavanja u odnosu na djelovanja koja podrivaju ili ugrožavaju teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine – sankcije uvedene protiv pojedinaca i subjekata. Na popisu sankcioniranih se nalaze i pojedinci iz Irana, Bjelorusije i DNR Koreje, kao i gospodarske sankcije uvedene protiv Irana zbog proizvodnje i isporuke bespilotnih letjelica
- Uredba Vijeća (EU) 833/2014 s obzirom na djelovanje Rusije kojima se destabilizira stanje u Ukrajini – uvedene gospodarske sankcije usmjerene na ruski financijski, trgovinski, energetska, prometni, tehnološki, obrambeni sektor i uslužne djelatnosti
- Uredba Vijeća (EU) 2008/2014 protiv određenih osoba, subjekata i tijela s obzirom na stanje u Ukrajini – zamrznuta imovina osoba odgovornih za zloupotrebu ukrajinskih državnih sredstava
- Uredba Vijeća (EU) 692/2014 o mjerama ograničavanja kao odgovor na nezakonito pripojenje Krima i Sevastopolja – gospodarske mjere koje se odnose na određena područja
- Uredba Vijeća (EU) 2022/263 o mjerama ograničavanja kao odgovor na nezakonito priznavanje, okupaciju ili pripojenje Rusiji određenih područja Ukrajine (Donecka, Luhanska, Zaporizžje i Hersona) koja nisu pod kontrolom vlade – gospodarske mjere koje se odnose na određena područja.

¹¹ Uključujući odgovornost za smrt Alekseja Navaljnog

Informacije o usvojenim autonomnim mjerama EU protiv Rusije dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-russia/sanctions-against-russia-explained/>

- **Autonomne mjere EU-a nametnute Bjelorusiji zbog vojne potpore Bjelorusije Rusiji te represije i kršenja ljudskih prava**

EU je uvela autonomne sankcije protiv Bjelorusije kao odgovor na namještene izbore 2020., represiju, kršenje ljudskih prava i sudjelovanje te zemlje u vojnoj agresiji Rusije na Ukrajinu.

Uvedene autonomne mjere ograničavanja prema Bjelorusiji određuju se u sljedećim provedbenim pravnim aktima Vijeća (EU) ZVSP:

- Uredba Vijeća (EU) 765/2006 – o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Bjelorusiji i sudjelovanje Bjelorusije u ruskoj agresiji prema Ukrajini

Informacije o usvojenim autonomnim mjerama EU protiv Bjelorusije dostupne su na sljedećoj poveznici: <https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-belarus/>.

5. OKVIR UPRAVLJANJA I ULOGA UPRAVLJAČKOG TIJELA

Obveznici bi trebali uspostaviti okvir upravljanja kako bi se osiguralo da su politike, kontrole i postupci za provedbu mjera ograničavanja primjereni i da se učinkovito provode.

Uprava obveznika odgovorna je za odobravanje cjelokupne strategije obveznika za usklađenost s mjerama ograničavanja i za nadzor njezine provedbe. Stoga, svi članovi uprave trebali bi biti svjesni u kojoj mjeri je obveznik izložen mjerama ograničavanja i ranjiv na izbjegavanje mjera ograničavanja.

Ako poslovanjem obveznika upravlja jedna osoba, ta osoba može imenovati višeg rukovoditelja za obavljanje funkcije upravljanja sustavom primjene mjera ograničavanja.

U svrhu uspostavljanja učinkovitog sustava za provođenje mjera ograničavanja uprava obveznika dužna je:

1. osigurati da je obaviještena o rezultatima najnovije procjene izloženosti mjerama ograničavanja
2. uspostaviti odgovarajući okvir za upravljanje rizikom od kršenja mjera ograničavanja i izbjegavanja mjera ograničavanja
3. odobriti pisane politike, kontrole i postupke za provođenje mjera ograničavanja iz članka 15. stavka 3. ZMO-a
4. uspostaviti odgovarajuću organizacijsku i operativnu strukturu potrebnu za učinkovito provođenje mjera ograničavanja
5. imenovati osobu koja je u organizacijskoj strukturi obveznika zadužena za mjere ograničavanja
6. osigurati da ljudski i tehnički resursi dodijeljeni funkciji usklađenosti s mjerama ograničavanja budu primjereni i razmjerni izloženosti mjerama ograničavanja

7. osigurati učinkovitu komunikaciju i suradnju, uključujući i primjeren tijek informacija na svim organizacijskim razinama obveznika, u provedbi primjene mjera ograničavanja
8. promicati kulturu poštivanja mjera ograničavanja
9. u slučaju da su operativne funkcije usklađenosti s mjerama ograničavanja povjerene vanjskim izvođačima (eksternalizirane) osigurati da su ti aranžmani usklađeni s primjenjivim propisima (uključujući i primjenjive smjernice) o eksternalizaciji i da primaju redovna izvješća od pružatelja tih usluga
10. osigurati redovito stručno osposobljavanje i izobrazbu zaposlenika u odnosu na mjere ograničavanja
11. osigurati kod obveznika provođenje neovisne unutarnje revizije¹² uspostavljenog sustava za provedbu mjera ograničavanja
12. nadzirati i pratiti, putem funkcije unutarnje kontrole, u kojoj su mjeri politike, kontrole i postupci za provođenje mjera ograničavanja primjereni i učinkoviti s obzirom na izloženost riziku od kršenja mjera ograničavanja i izbjegavanja mjera ograničavanja, te po potrebi poduzimati odgovarajuće korektivne mjere za otklanjanje uočenih manjkavosti
13. najmanje jednom godišnje, ocijeniti učinkovitost funkcije usklađenosti s mjerama ograničavanja, uključujući primjerenost politika, kontrola i postupaka te prikladnost ljudskih i tehničkih resursa dodijeljenih za provedbu mjera ograničavanja

Napomena:

Ako je obveznik matično društvo grupe uprava bi trebala osigurati da se politike i procedure grupe, na odgovarajući način primjenjuju i u njegovim podružnicama i društvima kćeri, u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim pravom države u kojoj su osnovane.

6. IMENOVANJE OSOBE KOJA JE ZADUŽENA ZA MJERE OGRANIČAVANJA

Obveznici bi trebali imenovati osobu koja je u organizacijskoj strukturi zadužena za pridržavanje mjera ograničavanja. Uprava obveznika je dužna osigurati da se te zadaće dodijele osobi ovlaštenoj za SPNFT¹³ te da imenovana osoba ima dovoljno stručnog znanja, sposobnosti i iskustva za provođenje zadaća vezanih uz primjenu mjera ograničavanja.

Kada je to opravdano veličinom obveznika i izloženosti mjerama ograničavanja uprava obveznika može zadaće osobe zadužene za mjere ograničavanja dodijeliti ili prenijeti zaposleniku zaduženom za praćenje usklađenosti koji nije imenovan kao ovlaštena osoba za SPNFT te čiji je položaj dovoljno visok u hijerarhiji. Krajnja odgovornost za učinkovito ispunjavanje zadataka ostaje na osobi ovlaštenoj za SPNFT.

Odluka o imenovanju osobe zadužene za mjere ograničavanja donosi se u pisanom obliku.

¹² Za veće obveznike interna revizija trebala bi biti sveobuhvatnija/detaljnija te obavljena od neovisnog unutarnjeg ili vanjskog revizora. Manji obveznici imaju mogućnost „samoprocjene“. „Samoprocjenu“ treba obaviti osoba koja nije povezana s poslovima koji se odnose na provedbu MO.

¹³ Prema članku 11. stavak 2. Uredbe (EU) 2024/1624 o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma ovlaštena osoba za SPNFT odgovorna je za donošenje i provedbu politika, kontrola i postupaka za provođenje ciljanih financijskih sankcija.

Napomena:

Iznimno, obveznik koji je fizička osoba koja samostalno obavlja registriranu djelatnost nije dužan imenovati osobu zaduženu za mjere ograničavanja, već je dužan sam obavljati poslove ovlaštene osobe propisane ZMO-om i na temelju njega donesenih podzakonskih akata.

Obvezniku u skladu s odredbama ZMO-a nije zabranjeno delegirati ili eksternalizirati pojedine zadatke osobe zadužene za mjere ograničavanja.

Osoba zadužena za mjere ograničavanja dužna je:

1. pravilno i pravodobno dostavljati potrebna izvješća i druge podatke i informacije Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Financijskom inspektoratu i drugim nadležnim nacionalnim tijelima, prema zahtjevima iz ZMO-a
2. poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala usklađenost obveznika u pogledu procjene izloženosti mjerama ograničavanja
3. poduzeti potrebne mjere za donošenje, primjenu i ažuriranje primjerenih politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja iz članka 15. stavka 3. ZMO-a
4. pratiti usklađenost obveznika s odredbama ZMO-a i na temelju njega donesenih podzakonskih akata te davati upravi preporuke za poboljšanje sustava za provođenje mjera ograničavanja
5. pravodobno dostavljati sve bitne informacije upravi obveznika, a koje trebaju uključivati najmanje:
 - a) informacije o procjeni izloženosti mjerama ograničavanja i promjenama u izloženosti mjerama ograničavanja
 - b) informacije o uvedenim novim mjerama ograničavanja i njihov učinak na obveznika
 - c) statističke podatke i informacije koje se odnose na:
 - broj potencijalnih podudaranja (generiranih upozorenja) koja su obrađena ili koja čekaju na analizu
 - broj podnesenih izvješća Financijskom inspektoratu ili drugim nadležnim tijelima navedenim u ZMO-u ili UZSPN u skladu s odredbama članka 56. stavka 9. ZSPNFT-a
 - vrijeme proteklo između utvrđenog podudaranja i izvješća podnesenog nadležnim tijelima u skladu s prethodnom alinejom
 - vrijednost zamrznute imovine i vrsta te imovine
 - broj utvrđenih kršenja mjera ograničavanja i razloge za ta kršenja,
 - broj utvrđenih slučajeva izbjegavanja mjera ograničavanja i razloge za ta izbjegavanja i dr.
 - d) informacije koje se odnose na ljudske i tehničke resurse i primjerenost tih resursa s obzirom na izloženost obveznika mjerama ograničavanja
 - e) nedostatke ili manjkavosti utvrđene u odnosu na politike, kontrole i postupke za provođenje mjera ograničavanja

6. nadgledati pripremu i provođenje stručnog osposobljavanja i izobrazbe zaposlenika obveznika vezano za provođenje mjera ograničavanja.
7. surađivati s tijelima nadležnim za primjenu mjera ograničavanja utvrđenim člankom 8. ZMO-a te s Financijskim inspektoratom kao nadzornim tijelom nadležnim za nadzor primjene politika, kontrola i postupaka za provođenje mjera ograničavanja.

7. PROCJENA IZLOŽENOSTI MJERAMA OGRANIČAVANJA

Obveznici su dužni provesti procjenu izloženosti mjerama ograničavanja kako bi razumjeli u kojoj mjeri je svako područje njihovog poslovanja izloženo mjerama ograničavanja i ranjivo na izbjegavanje mjera ograničavanja.

Pri provođenju procjene izloženosti mjerama ograničavanja obveznici bi trebali utvrditi i procijeniti:

- a) koji su režimi mjera ograničavanja primjenjivi za njih
- b) vjerojatnost da se mjere ograničavanja ne provedu
- c) vjerojatnost izbjegavanja mjera ograničavanja
- d) učinak bilo kakvog kršenja mjera ograničavanja.

Obveznici bi pri procjeni izloženosti mjerama ograničavanja trebali uzeti u obzir čimbenike rizika koji se odnose na:

- a) stranke
- b) države ili geografska područja
- c) proizvode, usluge ili transakcije
- d) kanale dostave.

Čimbenici rizika povezani sa strankom koje su obveznici dužni razmotriti jesu sljedeći:

- 1) veze stranaka i, ako je primjenjivo, njihovih stvarnih vlasnika i dioničara/vlasnika udjela, s državama za koje su na snazi mjere ograničavanja zbog situacije koja utječe na tu državu ili za koje je poznato da se koriste za izbjegavanje mjera ograničavanja
- 2) broj stranaka, vrsta stranaka i složenost vlasničko-upravljačke strukture stranaka pri identifikaciji stvarnog vlasnika
- 3) poslovne aktivnosti stranaka i složenost poslovnih aktivnosti stranaka, uključujući sve veze s industrijama ili sektorima koji mogu podlijegati gospodarskim sankcijama ili bilo kojim drugim mjerama ograničavanja, kao i učestalost i vrste transakcija.

Čimbenici rizika povezani s državama ili geografskim područjima koje su obveznici dužni razmotriti jesu sljedeći:

- 1) države i geografska područja u kojima obveznik posluje
- 2) države i geografska područja u kojima njihove stranke ili stvarni vlasnici stranaka imaju sjedište, odnosno prebivalište, glavno mjesto poslovanja te relevantne odnose ili poslovne veze
- 3) u kojoj mjeri su te države i geografska područja izloženi mjerama ograničavanja

- 4) podrijetlo i odredište transakcija koje se može povezati s državama koje su izložene mjerama ograničavanja ili se povezuju s izbjegavanjem mjera ograničavanja.

Čimbenici rizika povezani s proizvodima, uslugama ili transakcijama koje su obveznici dužni razmotriti jesu sljedeći:

- 1) prirodu proizvoda i usluga obveznika
- 2) u kojoj mjeri pružanje tih proizvoda i usluga izlaže obveznika riziku od kršenja mjera ograničavanja i izbjegavanju mjera ograničavanja.

Čimbenici rizika povezani s kanalom dostave, uključujući ranjivosti obveznika koje proizlaze iz korištenja trećih osoba, zastupnika ili posrednika, a koje su obveznici dužni razmotriti jesu sljedeći:

- 1) korištenje kanala dostave koji omogućuju određeni stupanj anonimnosti koji obveznika izlaže riziku od kršenja mjera ograničavanja ili izbjegavanja mjera ograničavanja
- 2) korištenje treće osobe, zastupnika ili posrednika pri uspostavi poslovnih odnosa/obavljanju transakcija
- 3) korištenje treće osobe koja je zadužena za provjeru osoba na sankcijskim listama i u kojoj mjeri je obveznik ovisan o postupcima treće strane
- 4) povećana izloženost obveznika geografskom riziku zbog toga što obveznik ili njegove stranke i njihovi stvarni vlasnici posluju ili imaju sjedište/prebivalište u državama za koje su na snazi mjere ograničavanja zbog situacije koja utječe na tu državu ili za koje je poznato da se koriste za izbjegavanje mjera ograničavanja.

Napomena:

Obveznik pri procjeni izloženosti mjerama ograničavanja nije dužan identificirati sve čimbenike rizika, već one koji su relevantni za njegovo poslovanje.

Obveznici su dužni informacije potrebne za procjenu izloženosti mjerama ograničavanja prikupiti iz različitih izvora, uključujući najmanje sljedeće:

- a) informacije dobivene u sklopu primjene mjera dubinske analize stranke koja se provodi u skladu s odredbama članka 15. ZSPNFT-a
- b) informacije od međunarodnih tijela, država, nacionalnih nadležnih tijela, uključujući nadzorna tijela za sprječavanje pranja novca i financiranje terorizma, Ured za sprječavanje pranja novca, tijela kaznenog progona i Sigurnosnu obavještajnu agenciju (SOA), kao što su to ažurirane tipologije o izbjegavanju mjera ograničavanja
- c) informacije iz vjerodostojnih i pouzdanih javnih izvora i medija
- d) informacije iz vjerodostojnih i pouzdanih komercijalnih organizacija, kao što su izvještaji o rizicima
- e) vlastita znanja i stručna iskustva temeljena, tamo gdje je to dostupno, na analizi prethodnih upozorenja o mjerama ograničavanja (pozitivna i lažno pozitivna podudaranja), kako bi se identificirale situacije u kojima je najvjerojatnije da će doći do pozitivnog podudaranja.

Obveznici bi trebali razmotriti bi li retroaktivna provjera njihove baze podataka o strankama i evidencija o prošlim transakcijama mogla biti korisna i razmjerna u tom kontekstu. To može

biti slučaj ako je obveznik utvrdio ili ima opravdane razloge za sumnju da je njegov prethodni sustav provjere bio neodgovarajući ili neučinkovit.

Procjena izloženosti mjerama ograničavanja mora biti dokumentirana i razmjerna veličini obveznika, vrsti opsegu i složenosti njegovog poslovanja te ju je obveznik dužan redovito ažurirati i dostaviti na zahtjev Financijskog inspektorata.

Politike, kontrole i postupci trebaju uključivati određivanje datuma za periodično ažuriranje procjene izloženosti mjerama ograničavanja, a najmanje u sljedećim situacijama:

- a) pri značajnim promjenama u propisima o mjerama ograničavanja (kao što je to na primjer uključivanje novog režima mjera ograničavanja ili dodavanje novih značajnih mjera postojećim režimima)
- b) prije pružanja novih proizvoda i usluga, uvođenja novih kanala isporuke proizvoda i usluga te ulasku na nova geografska područja poslovanja,
- c) pri svim značajnim promjenama u profilu aktivnosti te bazi i strukturi stranaka ili poslovnom modelu obveznika
- d) pri utvrđivanju kršenja mjera ograničavanja ili izbjegavanja mjera ograničavanja, što ukazuje ne neprikladnost procjene izloženosti mjerama ograničavanja
- e) pri nedostacima u procjeni izloženosti mjerama ograničavanja obveznika koje je utvrdio obveznik ili Financijski inspektorat.

Napomena:

Obveznici trebaju osigurati da se procjena izloženosti mjerama ograničavanja revidira najmanje jednom godišnje.

Kada je provedena procjena izloženosti mjerama ograničavanja na razini matičnog društva grupe, obveznici koji su dio grupe će utvrditi trebaju li tu procjenu nadopuniti vlastitom procjenom ili ta procjena udovoljava njihovim potrebama za učinkovito upravljanje rizikom od kršenja mjera ograničavanja.

Ako je obveznik matično društvo grupe, uprava bi trebala osigurati da obveznici koji su dio grupe provode vlastitu procjenu izloženosti mjerama ograničavanja na koordiniran način i na temelju zajedničke metodologije koja je prilagođena nacionalnim zahtjevima, ali u skladu sa svojim posebnostima.

8. MJERE DUBINSKE ANALIZE ZA OTKRIVANJE POKUŠAJA KRŠENJA ILI IZBJEGAVANJA MJERA OGRANIČAVANJA

Obveznici bi trebali identificirati, procijeniti i razumjeti moguće rizike od kršenja mjera ograničavanja i izbjegavanja mjera ograničavanja, koji su najrelevantniji za njihovu sektor, poslovnu aktivnost i operativni model, te bi trebali poduzeti mjere za ublažavanje tih rizika.

Obveznici se izlažu kaznenoj odgovornosti ako:

- pomažu osobama na koje se primjenjuju mjere ograničavanja da zaobiđu zabranu putovanja
- trguju sankcioniranom robom ili obavljaju transakcije prema državama ili po nalogu/u korist subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja koje su na snazi u RH

- pružaju financijske ili druge usluge ili sudjeluju u obavljanju financijskih aktivnosti koje su zabranjene ili ograničene
- pomažu da ne bude otkriveno da su određena financijska sredstva ili gospodarski izvori u vlasništvu osobe, subjekta ili tijela koje je sankcionirano.

Obveznici bi u svojim politikama, postupcima i procedurama trebali definirati koje su to okolnosti odnosno indikatori koji upućuju na mogućnost izbjegavanja mjera ograničavanja.

Obveznici bi također trebali biti informirani o tipologijama i trendovima u izbjegavanju mjera ograničavanja. Relevantni izvori informacija na koje se obveznici mogu pozvati i koje mogu koristiti pri izradi i dopuni indikatora za prepoznavanje izbjegavanja mjera ograničavanja su smjernice i/ili izvješća koja dijele:

- a) nacionalna tijela nadležna za provedbu mjera ograničavanja i nacionalna nadzorna tijela¹⁴
- b) Ured za sprječavanje pranja novca, tijela kaznenog progona i SOA
- c) Europska komisija¹⁵
- d) Relevantna javno-privatna partnerstva na nacionalnoj razini ili na razini EU
- e) FATF, UN-ove Skupine stručnjaka, akademska zajednica i dr.

U skladu s odredbama članka 8. stavka 26. ZMO-a obveznici su dužni, najkasnije sljedeći dan od dana saznanja, izvijestiti nadležno tijelo zaduženo za provođenje određene mjere ograničavanja:

- a) o okolnostima koje upućuju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja, uključujući i kada postoji sumnja na to da se mjere ograničavanja krše ili izbjegavaju posredstvom povezanih osoba
- b) o informacijama za koje znaju da su mu potrebna za provođenje mjera ograničavanja.

Primjer slučaja iz prakse:

Odvjetničko društvo je za stranku koja je pravna osoba i s kojom ima uspostavljen poslovni odnos obavilo upis promjena stvarnog vlasnika u Registar stvarnih vlasnika. Pravna osoba je u vlasništvu ruskog državljanina i obavlja djelatnost iznajmljivanja nekretnine koja je u njenom vlasništvu. Upis promjene u Registar stvarnih vlasnika obavlja se nakon što je uvedena mjera ograničavanja protiv fizičke osobe – ruskog državljanina koji kontrolira pravnu osobu neizravnim većinskim (100%) vlasništvom poslovnih udjela preko off shore tvrtke iz Cipra. U strukturi vlasništva off shore tvrtke iz Cipra je neposredno prije stupanja na snagu mjere ograničavanja došlo do promjene u vlasničkoj strukturi tako da je sankcionirani pojedinac prenio svoje vlasništvo na nesankcioniranu (obiteljski) povezanu osobu, a što je dokumentirano i izvatkom iz relevantnog registra iz Cipra.

Odvjetničko društvo ovu aktivnost promjene vlasničke strukture neposredno prije stupanja na snagu mjere ograničavanja treba analizirati i u pisanom obliku dokumentirati provedenu

¹⁴ U Dodatku 3. i 4. Općih smjernica Financijskog inspektorata dat je detaljan popis indikatora za prepoznavanje FT i FP, s navedenim dodatnim potencijalnim indikatorima aktivnosti čiji je cilj izbjegavanje sankcija

¹⁵ Sprječavanje izbjegavanja sankcija - Smjernice za EU operatore za provedbu dubinske analize
<https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/2023/datoteke/Smjernice%20za%20EU%20operatore.pdf>

analizu i okolnosti koje upućuju na moguće izbjegavanje mjere ograničavanja posredstvom povezanih osoba, najkasnije sljedeći radni dan od saznanja, prijaviti nadležnom tijelu iz članka 8. ZMO-a (za primjenu mjera ograničavanja raspolaganja poslovnim udjelima i nekretninama - mjesno nadležnom trgovačkom i općinskom sudu).

U slučaju da nije moguće dokumentirati da se radi o povezanim osobama prijava se podnosi Stalnoj skupini, u skladu s člankom 9. stavkom 3. ZMO-a.

9. POLITIKE I POSTUPCI ZA UČINKOVITO PROVOĐENJE MJERA OGRANIČAVANJA

Politike, kontrole i postupci za provođenje mjera ograničavanja su učinkoviti ako obvezniku omogućavaju potpunu i pravilnu primjenu mjera ograničavanja bez odgode.

Trebali bi uključivati najmanje sljedeće:

- a) postupke kojima se osigurava da obveznici imaju ažurne informacije u vezi s primjenjivim mjerama ograničavanja
- b) postupke za ažuriranje primjenjivih propisa režima mjera ograničavanja čim se objave
- c) postupke kojima se osigurava da procjena izloženosti mjerama ograničavanja ostane primjenjiva i ažurna
- d) postupke kojima se osigurava da su politike, kontrole i postupci razmjerni procjeni izloženosti mjerama ograničavanja i da sva područja imaju resurse potrebne za osiguravanje usklađenosti s internim politikama, kontrolama i postupcima za provedbu mjera ograničavanja
- e) postupke kojima se osigurava da se politike i postupci za mjere ograničavanja redovito preispituju, mijenjaju i ažuriraju kada i gdje je to potrebno, da se učinkovito provode i da funkcioniraju kako je predviđeno te da se odmah poduzmu korektivne mjere ako se utvrde nedostaci
- f) postupke za brzo istraživanje svih mogućih podudaranja
- g) u slučaju utvrđenih pozitivnih podudaranja, postupke za daljnje radnje, uključujući trenutnu obustavu, zamrzavanje i izvještavanje nadležnih tijela
- h) postupke koji omogućuju zabranu bilo kakve radnje s ciljem izravnog ili neizravnog svjesnog izbjegavanja mjera ograničavanja
- i) postupke za oslobađanje zamrznute imovine
- j) dokumentiranu unutarnju organizaciju u kojoj su jasno utvrđene zadaće i odgovornosti povezane s mjerama ograničavanja, među ostalim i u slučaju eksternalizacije.

Pri definiranju postupaka obveznici trebaju voditi računa o svim mjerama ograničavanja¹⁶ koje se odnose na njihovo područje poslovanja.

¹⁶ Obuhvat svake pojedine vrste mjera ograničavanja detaljno je obrazložen u Općim smjernicama o primjeni ZMO-a

RAZLIČITE VRSTE MJERA OGRANIČAVANJA - članak 4. stavak. 2. ZMO-a

1. Ograničenje raspolaganja imovinom
2. Zabrana ulaska na državno područje RH ili zabrana tranzita preko područja RH
3. Potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa
4. Potpuno ili djelomično ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza, pružanja usluga te poštanskog prometa, prometnih elektroničkih i drugih komunikacija
5. Embargo na oružje i vojnu opremu
6. Prekid diplomatskih odnosa

9.1. Uspostava poslovnih procesa za provedbu mjere ograničenja raspolaganja imovinom

Obveznici pri uspostavi poslovnih procesa potrebnih za provedbu mjere ograničenja raspolaganja imovinom trebaju definirati sljedeće bitne korake odnosno postupke:

9.1.1. Definiranje poslovnog modela i postupaka koji osiguravaju implementaciju i ažuriranje sankcijskih popisa

Način provjere sankcijskih popisa

Obveznici su dužni definirati poslovni model koji im omogućuje pretragu sankcijskih lista (vlastita automatizirana provjera sankcijskih popisa, korištenje komercijalnih rješenja koje nude treće strane ili ručna pretraga sankcijskih popisa) te su dužni osigurati da primaju ažurne i pravovremene informacije o uvrštavanju i uklanjanju fizičkih i pravnih osoba i drugih subjekata sa sankcijskih popisa koji se primjenjuju u RH.

Obveznici s malom bazom stranaka i/ili koji nisu u većoj mjeri izloženi mjerama ograničavanja mogu koristiti opciju ručne pretrage konsolidiranih lista EU-a i UN-a koja je objavljena na stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove na sljedećoj

poveznici: <https://www.sanctionsmap.eu/#/main>, odnosno kada se radi o ažuriranim sankcijskim popisima VSUN opciju ručne pretrage konsolidirane liste UN-a koja je objavljena na njihovim stranicama na sljedećoj poveznici <https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list>.

Kako bi se obveznicima primjene mjera ograničavanja olakšala provedba, te kako bi se osigurala primjena mjera ograničavanja u Republici Hrvatskoj bez odgode, ministarstvo nadležno za vanjske poslove vodi elektroničku bazu podataka koja sadrži ažurne konsolidirane liste EU-a i UN-a te koja je dostupna na mrežnim stranicama ministarstva: <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/mjere-ogranicavanja/eu-i-un-konsolidirani-popisi-mjera-ogranicavanja/272447>.

Konsolidiranu bazu podataka moguće je pretraživati preko web portala koji se nalazi na stranicama ministarstva nadležnog za vanjske poslove.

Kako bi obveznici na vrijeme bili obaviješteni o ažuriranjima sankcijskih popisa (dodavanje pravnih i fizičkih osoba i drugih subjekata na popis, kao i njihovo brisanje s popisa), mrežne stranice ministarstva nadležnog za vanjske poslove sadrže funkcionalnost (besplatne) registracije na obavijesti o promjenama sankcijskih popisa (objave stupanja na snagu mjera ograničavanja i ažuriranja sankcijskih popisa). Od obveznika koji ne koriste vlastita rješenja za automatske provjere sankcijskih popisa ili komercijalna rješenja koje nude treće strane, očekuje se da se registriraju za ovakve obavijesti na web stranici: <https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/mjere-ogranicavanja/eu-i-un-konsolidirani-popisi-mjera-ogranicavanja/registracija/272448>, a kako bi osigurali izravnu primjenu mjera ograničavanja bez odgode s danom njihova stupanja na snagu.

Upute za korištenje EU i UN konsolidiranih popisa mjera ograničavanja objavljene su na web stranicama ministarstva: <https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/2024/datoteke/upute.EU-UN%20konsolidirani%20popis.pdf>.

9.1.2. Pravovremena identifikacija fizičkih i pravnih osoba i drugih subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja

Vrijeme i učestalost provjere sankcijskih lista

Obveznici trebaju provoditi redovite i stalne provjere najnovijeg popisa fizičkih ili pravnih osoba ili drugog subjekta na koje se primjenjuju mjere ograničavanja u RH.

Pravovremena identifikacija fizičkih i pravnih osoba ili drugih subjekata na koje se primjenjuju mjere ograničavanja u RH mora se provesti u sljedećim situacijama:

- 1) odmah i bez odgode nakon svake promjene sankcijskih lista koje se primjenjuju u RH, s danom njihovog stupanja na snagu
- 2) prije sklapanja poslovnog odnosa
- 3) prilikom redovnog ažuriranja profila rizika stranke ili promjene podataka o stranci i stvarnom vlasniku stranke
- 4) prije provedbe transakcija.

Obveznici su dužni identificirati, procijeniti, nadzirati, upravljati i ublažiti rizike koji su povezani s mjerama ograničavanja, a posebno rizike koji su povezani s provedbom ciljanih financijskih sankcija za FT i FP. Tamo gdje se utvrdi da postoji veći rizik povezan s mjerama ograničavanja obveznici trebaju poduzeti odgovarajuće mjere za upravljanje i ublažavanje rizika, uključujući primjenu pojačanih mjera provjere sankcijskih lista. U skladu s tim, tamo gdje su rizici niži trebaju osigurati da mjere provjere sankcijskih lista budu razmjernije nižem riziku. Pri tome se posebno naglašava da obveznici u bilo kojem scenariju rizika uvijek moraju osigurati punu provedbu mjera ograničavanja, a koja uključuje provjeru svih novih stranaka kao i postojeće baze stranaka i stvarnih vlasnika stranaka.

Kod primjene pojačanih mjera provjere sankcijskih lista preporuka je razmotriti da se ovisno o riziku u proces provjere uključe:

- postojeće baze podataka o strankama i transakcijama
- nove stranke prije obavljanja bilo kakvih transakcija ili stupanja u poslovni odnos
- krajnje stvarne vlasnike - fizičke osobe, uključujući i provjeru pravnih osoba koje se nalaze u izravnoj i neizravnoj vlasničkoj strukturi
- imena odnosno nazive fizičkih i pravnih osoba, a koje se javljaju kao druga strana u transakciji
- imena odnosno nazive fizičkih i pravnih osoba ili drugih subjekata koji su u izravnom ili neizravnom odnosu s strankom (kupci, dobavljači, špediteri i dr.)
- imena članova uprave te osoba ovlaštenih za zastupanje, agenata ili opunomoćenika koji djeluju u ime stranke ili njenih kupaca i dobavljača i dr.
- podatke iz vjerodostojnih i pouzdanih javnih izvora i medija (npr. nepovoljni izvještaji o kršenju sankcija, izvještaji o osobama koje se ne nalaze na sankcijskim listama, ali se povezuju s terorizmom i sl.)

Određivanje relevantnih podataka koji su potrebni za identifikaciju

Ako podaci o sankcioniranoj osobi ili subjektu sadrže samo ime te osobe ili naziv subjekta, u praksi može doći do problema pri njihovom točnom utvrđivanju jer može doći do većeg broja mogućih prepoznatih osoba ili subjekata. Zbog toga je važno utvrditi dodatne podatke za identifikaciju, primjerice za fizičke osobe - datum i mjesto rođenja, druga imena, nacionalnost, adresu, identifikacijski broj ili broj putovnice i sl., a za pravne osobe puno ime, registrirano sjedište i sl.

O pogrešnoj identifikaciji (homonimi) radi se u sljedećim slučajevima:

- osoba ima isto ime i prezime/naziv kao uvrštena osoba, uključujući slučajeve u kojima se ime i prezime/naziv ne mogu razlikovati.
- osoba ima ime i prezime/naziv koje se neznatno razlikuje od imena i/ili prezimena/naziva sankcionirane osobe zbog moguće uporabe različitih abeceda.

Kada se obveznik suoči sa situacijom homonima mora bez odgađanja prikupiti dodatne identifikacijske podatke prije donošenja bilo kakve odluke i voditi pisanu evidenciju o rezultatima svojih upita.

Ograničena dostupnost identifikacijskih podataka ne može sama po sebi opravdati poslovanje s uvrštenom osobom ili subjektom.

Postupci u slučaju lažno pozitivnih rezultata pretrage sankcijskih lista

Prilikom utvrđivanja djelomičnog podudaranja imena osobe/naziva subjekta obveznici razmatraju sve podatke koje su prikupili o stranci, stvarnom vlasniku ili transakciji u okviru provedenih mjera dubinske analize stranke i/ili koje su prikupili iz javno dostupnih podataka o stranci (npr. kao što su to komercijalne baze podataka, novinski članci i dr.) i uspoređuju ih s identifikacijskim podacima koji su objavljeni na sankcijskom popisu. Nije dovoljno da su ime i prezime dotične osobe istovjetni onima osobe uvrštene na popis kako bi se zaključilo da se radi o istoj osobi. Naprotiv, drugi identifikacijski podaci mogu jasno pokazati da se doista radi o dvije različite osobe. Na primjer, takvi identifikacijski podaci mogu otkriti drukčiju zemljopisnu lokaciju, različita zanimanja ili profesije, različite datume rođenja ili različite brojeve osobnih dokumenata.

U slučaju opravdane sumnje obveznici koji provode transakcije bi trebali privremeno suspendirati transakciju na rok od deset radnih dana u skladu s odredbama članka 8. stavka 19. ZMO-a, dok se situacija ne razjasni u dovoljnoj mjeri.

Ako se na temelju dodatne provjere utvrdi da se radi o „lažno pozitivnom rezultatu“ obveznici mogu uspostaviti poslovni odnos ili obaviti transakciju, s time da su u svojoj evidenciji dužni osigurati dokaz o provedenim provjerama.

9.1.3. Primjena mjere ograničenja raspolaganja imovinom

Zamrzavanje financijskih sredstava i druge imovine

Kada obveznik za određeni ciljani subjekt provjere utvrdi podudaranje s fizičkom ili pravnom osobom ili drugim subjektom sa sankcijske liste zamrzavaju se sva financijska sredstva ili druga imovina¹⁷, bez odgode (odmah nakon stupanja na snagu mjera ograničavanja) i bez prethodne najave određenoj fizičkoj ili pravnoj osobi ili drugom subjektu:

- a) koja pripadaju ili su u vlasništvu ili posjedu¹⁸ ili pod kontrolom, u cijelosti ili zajednički¹⁹, izravno ili neizravno od strane fizičke ili pravne osobe ili drugog subjekta koji se nalazi na sankcijskoj listi
- b) koja proizlaze ili su nastala iz financijskih sredstava ili druge imovine navedene pod točkom a)
- c) osobe koja djeluje u ime ili po nalogu bilo koje fizičke osobe ili pravne osobe na koju se primjenjuje mjera ograničavanja.

¹⁷ Nije dozvoljeno oduzimanje gotovine i sredstava koje osoba sa sankcijskog popisa ima uza se, osim ako takva vrsta oduzimanja u određenim okolnostima nije propisana nacionalnim zakonodavstvom i pod uvjetom da nije u suprotnosti s međunarodnim pravom.

¹⁸ Ako je posjednik sankcionirana osoba, imovinu treba zamrznuti u trenutku provedbe mjere ograničavanja, čak i ako osoba koja posjeduje imovinu nije njezin vlasnik.

¹⁹ U slučaju zajedničkog vlasništva sankcionirane osobe i osobe koja nije sankcionirana, imovina se mora zamrznuti. Na osobi ili subjektu koji nije uvršten na sankcijski popis jest da zatraži odobrenje za uporabu takve zamrznute imovine i/ili razvrgnuće suvlasništva kako bi se njezin udio mogao odmrznuti.

Zabrana pristupa i stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora

Obveznici trebaju definirati postupke koji omogućuju da, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela iz članka 12. ZMO-a, financijska sredstva i druga imovina ne smiju biti izravno ili neizravno dostupna subjektu prema kojemu se mjere primjenjuju ili putem povezanih osoba koje djeluju u ime ili za račun subjekta., bez obzira na to radi li se o plaćanju za robu ili usluge, donaciji, darovanju ili prodaji nekretnine i dr.

Tako npr. sredstva od zajmova i kreditnih linija, primljena i još neisplaćena, više se neće odobravati ni isplaćivati, transakcije kupnje i prodaje se blokiraju; zabranjena je isporuka robe neovisno o postojećim ugovornim obvezama i dr.

Subjekti u odnosu na koje se provode mjere ograničavanja raspolaganja imovinom

Mjere zamrzavanja cjelokupne imovine i drugih gospodarskih izvora, uključujući zabranu pristupa i stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora primjenjuje se na:

- fizičku osobu, pravnu osobu ili drugi subjekt na kojeg se primjenjuju mjere ograničavanja
- bilo koju pravnu osobu, izravno ili neizravno pod kontrolom fizičke osobe ili pravne osobe na koju se primjenjuje mjera ograničavanja
- fizičku ili pravnu osobu koja djeluje u ime ili po uputama bilo koje fizičke osobe ili pravne osobe na koju se primjenjuje mjera ograničavanja.

Procjena je li subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom određene osobe

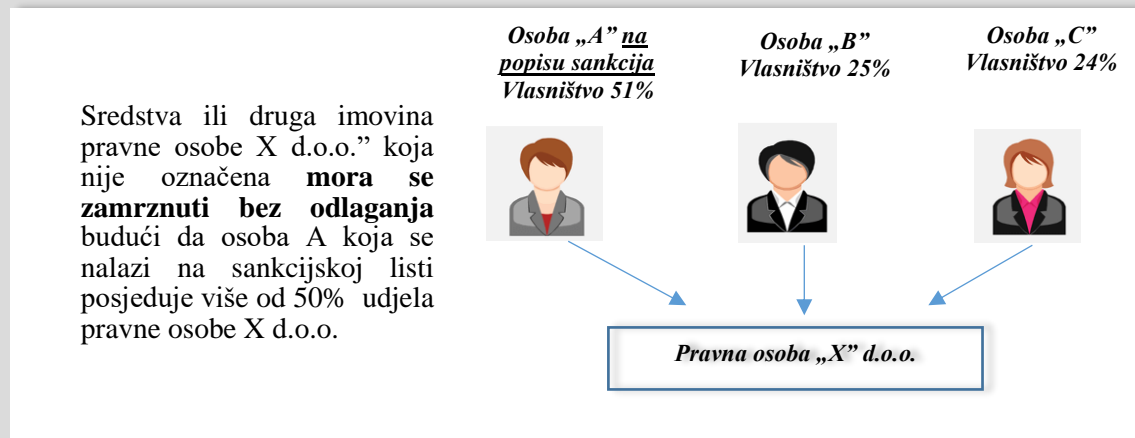
Financijska sredstva i gospodarski izvori mogu biti u vlasništvu pojedinaca ili subjekata koji nisu direktno uvršteni na sankcijski popis. Pri procjeni je li subjekt u vlasništvu ili pod kontrolom druge osobe ili subjekta obveznik treba primijeniti kriterije iz Općih smjernica o primjeni ZMO - Točke 4.1. Mjere ograničenja raspolaganja imovinom koje se odnose na vlasništvo, posjedovanje i kontrolu.

Većinski udio

Obveznici su dužni primijeniti mjere zamrzavanja na sve pravne osobe ili druge subjekte koji su u većinskom vlasništvu fizičkih ili pravnih osoba koji su na sankcijskoj listi.

Kriterij koji treba biti uzet u obzir pri ocjeni je li pravna osoba ili subjekt u većinskom vlasništvu određene fizičke ili pravne osobe je posjedovanje više od 50% vlasničkih prava ili posjedovanje kontrolnog položaja u upravljanju kroz neizravno vlasništvo ili preko drugih sredstava. Ako je ovaj kriterij zadovoljen, smatra se da je pravna osoba ili drugi subjekt u vlasništvu druge fizičke ili pravne osobe i podliježe mjerama zamrzavanja.

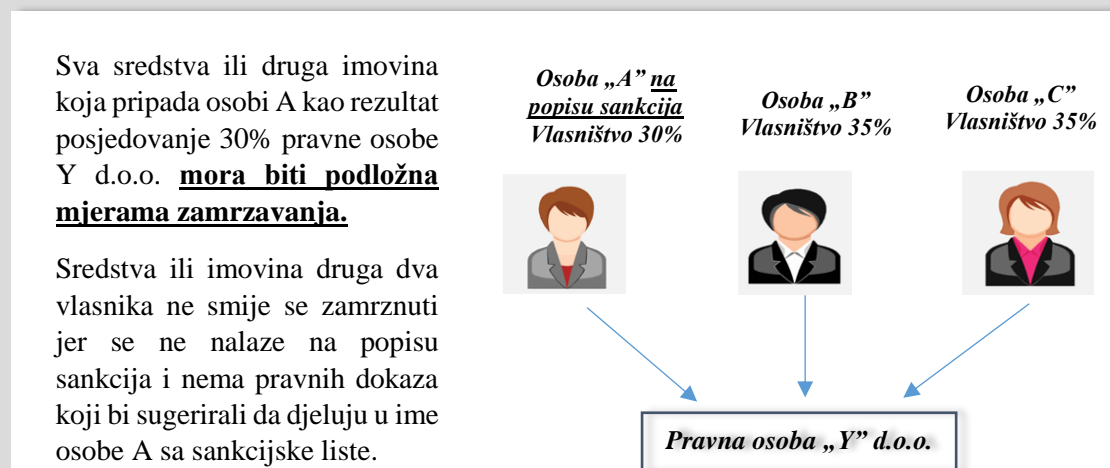
Primjer. Osoba A je navedena na sankcijskoj listi i posjeduje 51% udjela pravne osobe X d.o.o. koja se ne nalazi na sankcijskoj listi. Druga dva vlasnika posjeduju 25% i 24% udjela i ne nalaze se na sankcijskom popisu. Nema dokaza (npr. punomoć) koji upućuju na to da druga dva vlasnika djeluju u ime osobe A.

Manjinski udjel

U odnosu na fizičke ili pravne osobe koje se nalaze na sankcijskoj listi, a u drugoj pravnoj osobi ili subjektu posjeduju 50% ili manje vlasničkih prava, smatra se da su nositelji manjinskog udjela. U tom slučaju pravna osoba ne podliježe mjerama zamrzavanja. Međutim, obveznici u tom slučaju trebaju pažljivo pratiti sve promjene u vlasničkoj strukturi kako se postotak vlasništva fizičke ili pravne osobe koja se nalazi na sankcijskoj listi ne bi povećao na 51% i više. Obveznici također trebaju osigurati da sredstva ili druga imovina (npr. dobit, prihodi od prodaje imovine, i dr.) koja na temelju vlasništva pripadaju fizičkoj ili pravnoj osobi koja se nalazi na sankcijskoj listi podliježu mjerama zamrzavanja i da im se ne smiju staviti na raspolaganje.

Primjer: Osoba A je navedena na sankcijskoj listi i posjeduje 30% udjela pravne osobe Y d.o.o. koja se ne nalazi na sankcijskoj listi. Druga dva vlasnika posjeduju preostalih 70% (svaki po 35%) i ne nalaze se na sankcijskom popisu. Nema dokaza (npr. punomoć) koji upućuju na to da druga dva vlasnika djeluju u ime osobe A. Sredstva ili druga imovina pravne osobe Y d.o.o. koja nije označena **ne smije se zamrznuti budući** da osoba A sa sankcijskih lista posjeduje manje od 50% udjela u tvrtki Y d.o.o. i nema većinski udio. Potreban je izuzetan oprez i praćenje bilo kakvih promjena u vlasničkoj strukturi u kojima bi se povećao vlasnički udio osobe A.

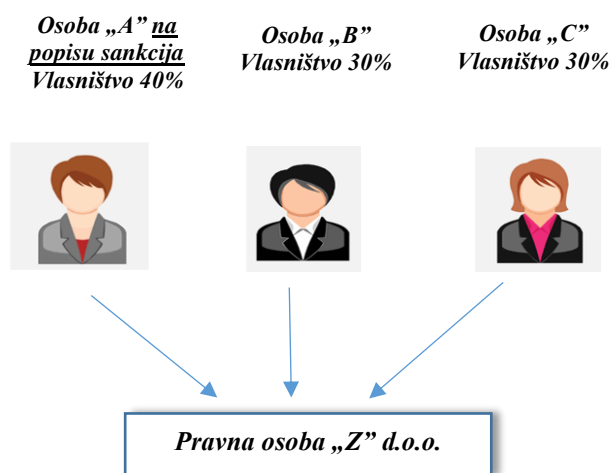
Kontrola

Obveznici su dužni primijeniti mjeru zamrzavanja u svim slučajevima u kojima utvrde, i za koje imaju dokaze, da fizička ili pravna osoba ima kontrolni položaj u upravljanju nad pravnom osobom ili drugim subjektom na temelju neizravnog vlasništva ili drugim sredstvima.

Primjer: Osoba A je navedena na sankcijskoj listi i posjeduje 40% udjela pravne osobe Z d.o.o. koja se ne nalazi na sankcijskoj listi. Dva druga vlasnika posjeduju preostalih 60% (svaki po 30%) i ne nalaze se na sankcijskom popisu. Osoba A ima potpisan sporazum s druga dva vlasnika koji joj daje većinska glasačka prava u tvrtki Z d.o.o.

Unatoč tome što osoba A ima manjinski udjel, sredstva ili druga imovina tvrtke Z d.o.o. **moraju se zamrznuti bez odlaganja** jer osoba A ima kontrolu nad pravnom osobom Z d.o.o.

Provedba mjera temeljem kriterija Kontrole treba se temeljiti na dokumentiranim dokazima o načinu na koji se ostvaruje kontrolni utjecaj (društveni ugovor/statut i dr.).

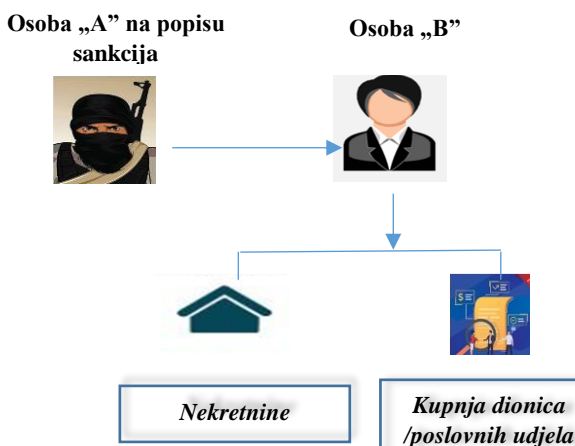
Djelovanje u ime ili prema uputama

Obveznici su dužni primijeniti mjere ograničavanja u odnosu na sve one osobe ili druge subjekte koji djeluju u ime ili po uputama pravnih ili fizičkih ili drugih subjekata osoba koje se nalaze na sankcijskim listama. Odnos djelovanja po uputama ili u ime određenih osoba koje se nalaze na sankcijskim listama mora se dokazati vjerodostojnom dokumentacijom kao što je to npr. punomoć.

Primjer: Osoba A je na navedena na sankcijskoj listi. Osoba B ima punomoć da djeluje u ime osobe A te da kupuje nekretnine i vlasničke udjele u društvima u kojima nastupa kao direktor i nominalni vlasnik.

Sredstva i druga imovina osobe B **moraju se zamrznuti bez odgode** budući da je punomoć dokaz da osoba B djeluje u ime ili po uputama osobe A.

Provedba mjera temeljem kriterija Djelovanje u ime ili prema uputama/po nalogu treba se temeljiti na dokumentiranim dokazima (punomoć, ovlaštenu potpisnik i sl.).

Povezana osoba

Imovina osoba u odnosu na koje su uvedene mjere ograničavanja često je formalno u vlasništvu trećih osoba koje su s njima povezane na jedan ili više načina, te se nalaze de facto pod njihovom kontrolom.

U smislu odredbi članka 4. stavka 9. ZMO-a povezana osoba je ona osoba koja izravno ili neizravno putem jednoga ili više posrednika ima kontrolu nad subjektom obuhvaćenim mjerama ili je pod kontrolom subjekta obuhvaćenog mjerama ograničavanja.

Obveznici su dužni do najveće moguće mjere samostalno utvrditi je li riječ o povezanim osobama, te u slučaju utvrđivanja kontrole, provesti mjere ograničavanja i prema kontroliranoj osobi (osim u slučaju primjene odstupanja od mjere ograničavanja na temelju odobrenja nadležnog tijela).

Kada obveznici sumnjaju na to da se radi o povezanim osobama, odnosno o osobama koje kontroliraju sankcionirane osobe, također mogu primijeniti ovlast iz članka 8. stavka 19. ZMO-a, te privremeno (najdulje na deset radnih dana) ograničiti raspolaganje gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima. Ako obveznici po isteku roka od deset radnih dana utvrde da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba pod kontrolom sankcionirane osobe, te posljedično predmetom mjera ograničavanja, dužni su primijeniti tu mjeru ograničavanja.

Ako obveznici po isteku roka od deset radnih dana ne utvrde da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba pod kontrolom sankcionirane osobe, prestaje privremeno ograničenje raspolaganja gospodarskim izvorima i financijskim sredstvima.

Kada obveznici ne uspiju sa sigurnošću utvrditi, ali i dalje postoji razumna sumnja da je ipak riječ o povezanim osobama, o tome obavještavaju Stalnu skupinu.

Obavješćivanje sankcionirane osobe o zamrzavanju imovine

Obveznicima se savjetuje da po primjeni mjere ograničavanja obavijeste sankcioniranu osobu ili osobe prema kojoj je primijenjena mjera.

Postupanje obveznika sa zamrznutim financijskim sredstvima ili gospodarskim izvorima

Obveznik koji provodi zamrzavanje dužan je osigurati da se zamrznutim financijskim sredstvima ili gospodarskim izvorima ne upravlja tako da nepotrebno gube vrijednost.

Privremeno ograničavanje raspolaganja imovinom

Obveznici mogu privremeno ograničiti raspolaganje financijskim sredstvima i gospodarskim izvorima kada je nužno provjeriti podatke o određenoj osobi ili sredstvima, uključujući pribavljanje dodatnih podataka, informacija i dokumentacije u zemlji i inozemstvu ili kada postoje razlozi za sumnju da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba predmetom mjera ograničavanja. Ako obveznici po isteku roka od deset radnih dana utvrde da su gospodarski izvori, financijska sredstva ili određena osoba predmetom mjera ograničavanja, dužni su primijeniti mjeru ograničenja raspolaganja imovinom.

Obveznici ne bi trebali ulaziti u poslovni odnos s bilo kojom osobom ili subjektom čiji identifikacijski podaci potpuno odgovaraju dostupnim identifikacijskim podacima za sankcioniranu osobu ili subjekt, osim ako je jasno da nije riječ o sankcioniranoj osobi ili subjektu.

Postupanja u slučaju pogrešno utvrđenog identiteta fizičke ili pravne osobe

a) Postupanje u slučaju pogrešno utvrđenog identiteta fizičke osobe

U slučaju da je određena mjera primijenjena protiv fizičke osobe koja smatra da je došlo do pogrešno utvrđenog identiteta, ta fizička osoba će se zahtjevom obratiti obvezniku koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja. Ako je obvezniku koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja sporno je li stranka doista sankcionirana osoba/subjekt, trebao bi koristiti sve izvore koji su mu dostupni kako bi utvrdili identitet te stranke. Ako ne može riješiti upit, obveznik koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja će se radi utvrđivanja točnog identiteta fizičke osobe obratiti ministarstvu nadležnom za unutarnje poslove putem kontakt točke sankcije@mup.hr.

b) Postupanje u slučaju pogrešno utvrđenog identiteta pravne osobe

U slučaju da se radi o pravnoj osobi ili drugom subjektu koji smatra da je došlo do pogreške u utvrđivanju identiteta te pravne osobe odnosno drugog subjekta, obveznik koji je primijenio određenu mjeru ograničavanja će se na zahtjev dotične pravne osobe ili drugog subjekta, radi provjere i utvrđivanja njihova pravog identiteta, obratiti sudu ili drugom tijelu nadležnom za vođenje odgovarajućeg registra.

c) Dostava obavijesti o opravdanosti zahtjeva fizičke ili pravne osobe za provjeru identiteta

Nadležna tijela (ministarstvo nadležno za unutarnje poslove i općinski ili trgovački sudovi, te druga nadležna tijela) o utvrđenim činjenicama vezanim za utvrđivanje pravog identiteta obavještavaju obveznika koji je proveo mjeru ograničavanja i Stalnu skupinu.

Obveznik koji je proveo mjeru ograničavanja dostavlja obavijest o utvrđenim činjenicama i opravdanosti zahtjeva fizičkoj ili pravnoj osobi odnosno drugom subjektu²⁰.

Na dostavljenu obavijest o utvrđenim činjenicama o provjeri identiteta nije moguće uložiti žalbu, no moguće je pokrenuti sudski spor pred stvarno i mjesno nadležnim općinskim ili trgovačkim sudom.

²⁰ Kada se radi o mjeri ograničenja raspolaganja nekretninama ili poslovnim udjelima, koje primjenjuju općinski ili trgovački sudovi kroz rješenje o upisu zabilježbe u zemljišne knjige odnosno sudski registar, fizička i pravna osoba odnosno drugi subjekt koji smatra da je došlo do pogrešno utvrđenog identiteta može koristiti pravni lijek protiv rješenja o upisu zabilježbe u zemljišnu knjigu odnosno registar.

Postupanje obveznika u slučaju propisanih izuzeća i izdanih odobrenja po podnesenim zahtjevima za odstupanje

Kada obveznik primjene mjere ograničenja raspolaganja imovinom, utvrdi da je u pravnom aktu kojim se ta mjera ograničavanja uvodi propisano konkretno izuzeće, on će ga primijeniti bez da od nadležnog tijela zatraži odobrenje, u skladu s odredbama članka 12. stavka 14. ZMO-a.

Obveznik može staviti financijska sredstva ili gospodarske resurse na raspolaganje osobi na sankcijskoj listi i u slučajevima kada je zatraženo i dobiveno odobrenje za odstupanje od nadležnog tijela iz članka 12. stavka 1. ZMO-a.

Zahtjev za odstupanje podnosi zainteresirana fizička ili pravna osoba, odnosno osoba čija su financijska sredstva ili gospodarski izvori predmetom mjere ograničavanja.

Pregled nadležnih tijela za odlučivanje o zahtjevima za odstupanje i drugim zahtjevima iz članka 12. ZMO-a koja se odnose na ograničenje raspolaganja imovinom

Nadležno tijelo	Kontakt točka	Predmet odlučivanja
Ministarstvo financija	sankcije@mfin.hr	- Ograničenje raspolaganja <u>financijskim sredstvima</u>
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	restrictions@pomorstvo.hr	- Ograničenje raspolaganja <u>gospodarskim izvorima</u> (plovila i pomorski objekti, zrakoplovi, željeznička vozila)
Ministarstvo unutarnjih poslova	sankcije@mup.hr	- Ograničenje raspolaganja <u>gospodarskim izvorima</u> (registrirana i označena vozila)
Ministarstvo pravosuđa i uprave	sankcije@mpu.hr	- Ograničenje raspolaganja <u>gospodarskim izvorima</u> (nekretnine, poslovni udjeli i dionice)

Obveza primjene prestanka mjere ograničenja raspolaganja imovinom

Kada se sankcije ukinu u cijelosti ili u odnosu na određene sankcionirane osobe ili subjekte, odnosno kada Vijeće sigurnosti UN-a i/ili Vijeće EU odluče ukinuti sankcije, ukida se i primijenjena mjera ograničavanja.

Obveznici primjene mjera ograničavanja dužni su odluku o prestanku mjere ograničavanja provesti samostalno i bez odgode odmrznuti imovinu osoba koje su brisane sa sankcijskih popisa te revidirati provedena ograničenja odnosno zabrane poslovanja s takvim osobama.

Obavješćavanje prethodno sankcionirane osobe o odmrzavanju imovine

Obveznicima se savjetuje da po prestanku primjene mjere ograničavanja obavijeste osobu ili osobe prema kojoj je prethodno primijenjena mjera, a u slučaju kada je osoba brisana sa sankcijskog popisa.

9.1.4. Izvješćivanje

Obveznici u skladu s odredbama ZMO-a trebaju imati definirane jasne postupke za izvješćivanje nadležnog tijela:

- o primjeni ili prestanku mjere ograničavanja
- o postojanju sumnje ili razloga za sumnju da se radi o povezanoj osobi
- o postojanju okolnosti koje upućuju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja.

Obavijest o primijenjenoj mjeri ograničavanja ili prestanku mjere ograničavanja

U skladu s odredbama članka 8. stavka 24. ZMO-a obveznici su dužni o primjeni ili prestanku mjera ograničavanja bez odgađanja, a najkasnije sljedeći radni dan, izvijestiti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje vodi Zbirku podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose. Zbirka podataka uspostavljena je Odlukom Vlade RH²¹, u čijem se prilogu nalazi i obrazac za izvješćivanje. Obrazac treba poslati na adresu elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr.

Osim izvješćivanja Ministarstva vanjskih i europskih poslova, obveznici su o primijenjenoj mjeri dužni izvijestiti i Financijski inspektorat na adresu elektroničke pošte: sankcije.fi@mfin.hr.

Osim navedenih obveza, postoji dužnost obavješćivanja drugog relevantnog tijela ako je takva obveza propisana uredbom EU (članak 8. stavak 25. ZMO-a)²².

Obveznici putem Obrasca za izvješćivanje o primijenjenim mjerama ograničavanja, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova i Financijskom inspektoratu, dostavljaju i obavijesti o pokušanim i zaustavljenim transakcijama te osnovanoj sumnji na počinjenje prekršaja ili pokušaja kršenja mjere ograničavanja.

Obveznici su pri tome dužni pokušanu transakciju u odnosu na mjeru ograničenja raspolaganja imovinom utvrđenu pravnim aktima UN-a prijaviti i Uredu za sprječavanje pranja novca najkasnije sljedeći dan, a u skladu s odredbama članka 56. stavka 9. ZSPNFT-a. Prijava se dostavlja na Obrascu za obavješćivanje Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (Obrazac UZSPN-O-59) uz posebno obrazloženje.

Prijava se Uredu dostavlja elektroničkim prijenosom podataka (elektronički obrazac) ili u fizičkom obliku (tiskani obrazac), poštom ili telefaksom.

Ministarstvo financija
Ured za sprječavanje pranja novca
Ulica grada Vukovara 72, 10 000 Zagreb
fax: 01/6345-452
e-mail: info.uzspn@mfin.hr

²¹ Odluka o uspostavi, sadržaju i korištenju Zbirke podataka o mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere ograničavanja odnose (Narodne novine broj: 13/2024)

²² Popis kontakt točki nadležnih tijela dani su u prilogu Općih smjernica o primjeni ZMO

Obavijest o postojanju sumnje ili razloga za sumnju da se radi o povezanoj osobi iz članka 4. stavka 9. ZMO-a

Kada obveznici u skladu s odredbama članka 8. stavka 26. ZMO-a utvrde da postoji sumnja ili razlozi za sumnju na to da se mjere ograničavanja krše ili izbjegavaju posredstvom povezanih osoba, o tome obavještavaju Stalnu skupinu na sljedeću adresu:

Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske
Za Stalnu skupinu za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja
Trg Nikole Šubića Zrinjskog 7-8, Zagreb
adresa elektroničke pošte: sankcije@mvep.hr

Obavijest o postojanju sumnje ili razloga za sumnju da se radi o povezanoj osobi trebala bi sadržavati najmanje:

- identifikacijske podatke za fizičku ili pravnu osobu ili drugi subjekt za koju se sumnja da je povezana osoba
- detalje o eventualnim vezama s fizičkim ili pravnim osobama koje se u tom trenutku već nalaze na sankcijskom popisu
- informacije o bilo kakvim drugim relevantnim djelima ili aktivnostima fizičkih i pravnih osoba
- dokaze i dokumente na kojima se prijava sumnje temelji.

Obavijest o postojanju okolnosti koje upućuju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja

Kada obveznici u skladu s odredbama članka 8. stavka 26. ZMO-a utvrde postojanje okolnosti koje upućuju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja ili kada su u posjedu informacija koje bi nadležnim tijelima bile potrebne za provođenje mjera ograničavanja, obveznici su dužni bez odgađanja odnosno najkasnije prvog radnog dana nakon saznanja za njihovo postojanje dostaviti takve podatke i informacije nadležnom tijelu koje je zaduženo za provođenje takvih mjera ograničavanja²³.

Neprijemljena mjera ograničavanja ima za posljedicu kaznenu odgovornost u skladu s člankom 21. ZMO-a.

9.2. Uspostava poslovnih procesa za provedbu ostalih (gospodarskih) mjera ograničavanja kojima su obveznici izloženi zbog prirode svog poslovanja

Obveznici iz DNFBP sektora i financijske institucije koje nadzire Financijski inspektorat (ovlašteni mjenjači, HBOR, pravne i fizičke osobe koje se bave odobravanjem potrošačkih kredita, zastupnici institucija za platni promet iz EU, distributeri institucija za elektronički novac iz EU) osim, što su u većoj ili manjoj mjeri izloženi u pogledu primjene mjere ograničenja raspolaganja imovinom (a posebno ciljanih financijskih sankcija za FT i FP), trebaju osigurati i da raspoložu s dovoljno informacija o uvedenim drugim mjerama ograničavanja, a posebno uvedenim gospodarskim sankcijama kojima su izloženi zbog prirode

²³ Popis kontakt točki nadležnih tijela dani su u prilogu Općih smjernica o primjeni ZMO-a

svog poslovanja²⁴ (kao što je to npr. zabrana pružanja određenih usluga pravnim osobama, organizacijama ili tijelima koji su osnovani u državi koja je pod sankcijama ili ograničavanje uvoza/izvoza za pojedine sektore gospodarstva države koja je pod sankcijama).

Kada obveznik primjene mjere ograničavanja koje se odnose na zabranu određenih gospodarskih aktivnosti, utvrdi da je u pravnom aktu kojim se ta mjera ograničavanja uvodi propisano konkretno izuzeće, on će ga primijeniti bez da od nadležnog tijela traži odobrenje, u skladu s odredbama članka 12. stavka 14. ZMO-a.

Ako se radi o nekoj poslovnoj aktivnosti koja je mjerom ograničavanja zabranjena, u skladu s odredbama članka 12. stavcima 2. i 3. ZMO-a može se nadležnom tijelu podnijeti zahtjev za odstupanje.

Pregled nadležnih tijela za odlučivanje o zahtjevima za odstupanje i drugim zahtjevima u pogledu gosparskih i drugih mjera ograničavanja - članak 12. ZMO-a

Nadležno tijelo	Kontakt točka	Predmet odlučivanja
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	sankcije@mvep.hr	- Potpuni ili djelomični prekid gospodarskih odnosa - Ograničenja koja se odnose na uvoz/ izvoz robe dvojne namjene
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	restrictions@pomorstvo.hr	- Ograničenje prometnih komunikacija
Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja	sankcije@mingor.hr	- Ograničenje trgovine, uvoza, izvoza, provoza i usluga - Embargo na oružje i vojnu opremu
Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti	sankcije@hakom.hr	- Ograničenje poštanskog prometa i elektroničkih komunikacija

10. STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE I IZOBRAZBA ZAPOSLENIKA

Obveznici su dužni, razmjerno vrsti i veličini obveznika te riziku od izloženosti mjerama ograničavanja, kontinuirano poduzimati mjere da svi zaposlenici obveznika koji obavljaju zadaće u području primjene mjera ograničavanja budu upoznati s odredbama ZMO-a i zakona kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.

²⁴ Tako npr., vezano za sankcijski režim koji je EU uvela protiv Rusije:

- obveznici koji obavljaju profesionalne djelatnosti trebaju kroz svoje interne procedure implementirati odredbu koja osigurava provedbu mjere ograničavanja koja se odnosi na zabranu pružanja računovodstvenih i revizorskih usluga, kao i usluga poreznog, poslovnog i pravnog savjetovanja bilo kojoj pravnoj osobi ili drugom subjektu ili tijelu s nastanom u Rusiji.
- pružatelji usluga povezani s trustovima ili trgovačkim društvima trebaju implementirati odredbu vezanu za zabranu pružanja usluga trustova povezanim s Rusijom
- obveznici koji se bave prometom plemenitih metala i dragog kamenja trebaju u svoje procedure uključiti odredbu koja se odnosi na zabranu uvoza zlata podrijetlom iz Rusije i izvezenog iz Rusije u EU ili bilo koju drugu zemlju izvan EU, itd.

U tu svrhu, obveznici bi trebali, najkasnije do kraja tekuće godine, donijeti program godišnjeg stručnog osposobljavanja i izobrazbe za sljedeću kalendarsku godinu te isti i provesti. Osim toga, reviziju i/ili pregled programa potrebno je obaviti i prilikom svake značajne promjene u režimima mjera ograničavanja ili promjene zakonskih odredaba u području primjene mjera ograničavanja.

Briga za kontinuirano stručno osposobljavanje i izobrazbu odnosi se na upoznavanje zaposlenika:

1. s odredbama ZMO-a i na temelju njega donesenih podzakonskih akata
2. s mjerama ograničavanja koje su primjenjive za obveznika
3. s rezultatima procjene izloženosti mjerama ograničavanja
4. sa sadržajem politika, kontrola i postupaka za usklađivanje s mjerama ograničavanja
5. s indikatorima za prepoznavanje izbjegavanja mjera ograničavanja
6. s trendovima i tipologijama izbjegavanja mjera ograničavanja
7. s primjerima iz prakse, načinima rješavanja slučajeva koji se pojavljuju u praksi, razmjenom iskustva.

Cilj kontinuiranog osposobljavanja i izobrazbe je upoznavanje svih kategorija zaposlenika (novozaposleni, viši menadžment i drugi) koji obavljaju zadaće u području provedbe mjera ograničavanja s relevantnom zakonskom regulativom, internim politikama i procedurama te trendovima i tipologijama izbjegavanja mjera ograničavanja značajnim za poslovanje obveznika.

Obveznici bi trebali izraditi, provoditi i dopunjavati sveobuhvatni program primjeren vrsti i opsegu njihova poslovanja, a zaposlenici se osposobljavaju uz pomoć izravnih prezentacija, pisanih materijala ili *on-line* edukativnih programa. Prema tome, stručno osposobljavanje i izobrazba mogu se provoditi na sljedeće načine:

1. vanjskim programima (npr. seminari, radionice, edukacije pripremljene od nadležnih nadzornih tijela, udruženja obveznika i dr.),
2. internim programima (npr. osoba zadužena za mjere ograničavanja održava edukacije, seminare i radionice prilagođene različitim kategorijama zaposlenika),
3. putem različitih obavijesti dostavljenih zaposlenicima (npr. putem e-maila) o novim režimima mjera ograničavanja i drugim novostima u području provedbe mjera ograničavanja (npr. informacije o provedbi sankcija koje objavljuje Vijeće sigurnosti UN-a i Vijeće EU-a o najboljim praksama, informacije o utvrđenim tipologijama koje objavljuje EU ili relevantna tijela na nacionalnoj razini ili razini EU).

Obveznici bi trebali dokumentirati sadržaj programa stručnog osposobljavanja odnosno izobrazbe, vrijeme održavanja i popis sudionika te datum provjere/revizije programa, a podatke i odgovarajuću dokumentaciju o stručnom osposobljavanju i izobrazbi zaposlenika obveznik mora čuvati pet (pet) godina nakon obavljenog stručnog osposobljavanja i izobrazbe.

Napomena:

Osposobljavanje/izobrazbu novog zaposlenika potrebno je provesti prije nego obveznik započne raditi sa strankama.

Također, obveznik treba osigurati da sudjelovanje zaposlenika na programima izobrazbe i stručnog osposobljavanja ne bude samo formalno već da zaposlenici budu aktivni sudionici programa izobrazbe i stručnog usavršavanja.

11. ČUVANJE PODATAKA I VOĐENJE EVIDENCIJA

Obveznik je dužan podatke, informacije i dokumentaciju prikupljenu primjenom ZMO čuvati na adekvatan način i u rokovima koji su primjereni onima iz članka 16. ZMO-a i članka 79. ZSPNFT-a.

Obveznik je dužan nakon istek rokova osobne podatke o stranci brisati, a dokumentaciju uništiti u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu osobnih podataka.

Obveznici su dužni osigurati vođenje evidencije:

- o poduzetim mjerama ograničavanja, fizičkim i pravnim osobama i drugim subjektima na koje se mjere odnose i zamrznutoj imovini, a koji su dostavljeni ministarstvu nadležnom za vanjske poslove i nadležnom nadzornom tijelu
- o podacima o povezanim osobama koji su dostavljeni Stalnoj skupini
- o postupanjima u slučaju lažno pozitivnih rezultata pretrage
- o podacima koji su dostavljeni nadležnim tijelima za provedbu zakona vezano za okolnosti koje upućuju na sumnju na mogućnost kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja
- o postupanju u slučaju pogrešno utvrđenog identiteta fizičke ili pravne osobe
- o drugim bitnim postupanjima na temelju ZMO.

12. UPUTE O PRIMJENI POJEDINE ODREDBE ZMO-a ILI POJEDINE MJERE OGRANIČAVANJA I POMOĆ OBVEZNICIMA

U skladu s odredbama članka 6. stavka 5. ZMO-a, obveznici se s upitima koji se odnose na politike, kontrole i postupke za provođenje mjera ograničavanja obraćaju Financijskom inspektoratu na kontakt točku: sankcije.fi@mfin.hr.

S ostalim upitima koji se odnose na:

- tehnička pitanja kod provedbe mjera ograničavanja obraćaju se nadležnim tijelima iz članka 8. ZMO-a, sukladno podjeli nadležnosti, ovisno o području za koje se traži tehnička uputa
- općenita tumačenja odredbi ZMO-a, ministarstvu zaduženom za vanjske poslove
- pitanja u vezi izdavanja odobrenja za odstupanja, nadležnim tijelima iz članka 12. ZMO-a, sukladno podjeli nadležnosti iz toga članka.

POPIS KRATICA

DORH	Državno odvjetništvo Republike Hrvatske
DNFBP	Određeni nefinancijski sektori i samostalne profesije (<i>engl. Designated Non-Financial Business and Professions</i>)
EU	Europska unija
FATF	Skupina zemalja za financijsku akciju (<i>engl. Financial Action Task Force</i>)
FT	Financiranje terorizma
FP	Financiranje proliferacije
MO	Mjere ograničavanja
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MVEP	Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
PN	Pranje novca
PN/FT	Pranje novca i financiranje terorizma
RH	Republika Hrvatska
RVSUN	Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda
SPNFT	Sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma
Stalna skupina	Stalna skupina za primjenu i praćenje provedbe mjera ograničavanja
UN	Ujedinjeni narodi
UZSPNFT	Ured za sprječavanje pranja novca
ZFI	Zakon o Financijskom Inspektoratu Republike Hrvatske
ZMO	Zakon o mjerama ograničavanja
ZSPNFT	Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma
Vijeće (EU) za ZVSP	Vijeće (EU) za vanjsku i sigurnosnu politiku

POJMOVNIK

Svi pojmovi korišteni u ovim Smjernicama imaju identično značenje kao u Zakonu o mjerama ograničavanja²⁵:

Mjera ograničavanja raspolaganja imovinom	<p>Mjerama ograničavanja raspolaganja imovinom smatra se:</p> <ol style="list-style-type: none">1. zamrzavanje cjelokupne imovine i drugih gospodarskih izvora koji su u vlasništvu, posjedu ili na drugi način pripadaju subjektu prema kojem se mjere primjenjuju ili su pod njegovom kontrolom ili nadzorom te imovine i drugih sredstava pod zajedničkim ili neizravnim nadzorom subjekta prema kojem se mjere primjenjuju, te zamrzavanje financijskih sredstava i imovine koji proizlaze ili su nastali iz financijskih sredstava ili druge imovine u vlasništvu ili pod izravnom kontrolom subjekta prema kojem se mjere primjenjuju te financijskih sredstava ili druge imovine osobe koje djeluju u ime ili po nalogu subjekta prema kojem se mjere primjenjuju2. zabrana pristupa financijskim sredstvima i drugim gospodarskim izvorima te zabrana stavljanja na raspolaganje financijskih sredstava i gospodarskih izvora izravno ili neizravno, subjektu prema kojem se mjere primjenjuju ili putem povezanih osoba koje djeluju u ime ili za račun subjekta.
Kršenje mjera ograničavanja	<p>Kršenje mjera ograničavanja smatra se:</p> <ol style="list-style-type: none">(a) stavljanje na raspolaganje sredstava ili gospodarskih izvora izravno ili neizravno osobi, subjektu ili tijelu uvrštenom na popis ili u njihovu korist, čime se krši zabrana koja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(b) propuštanje da se zamrznu sredstva ili gospodarski izvori koji pripadaju osobi, subjektu ili tijelu uvrštenom na popis ili su u njihovu vlasništvu ili posjedu ili pod njihovom kontrolom, čime se krši obveza koja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(c) omogućivanje fizičkim osobama uvrštenima na popis da uđu na državno područje države članice ili da preko njega prođu, čime se krši zabrana koja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(d) sklapanje ili nastavljavanje transakcija s trećom državom, tijelima treće države, subjektima i tijelima koji su izravno ili neizravno u vlasništvu ili pod kontrolom treće države ili tijela treće države, uključujući dodjelu ili nastavak izvršenja ugovora o javnoj nabavi ili ugovora o koncesiji, ako zabrana ili ograničavanje tog postupanja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(e) trgovanje robom, njezin uvoz, izvoz, prodaja, kupnja, prijenos, provoz ili prijevoz, kao i pružanje brokerskih usluga, tehničke pomoći ili drugih usluga povezanih s tom robom, ako zabrana ili ograničavanje tog postupanja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(f) pružanje financijskih usluga ili obavljanje financijskih aktivnosti, ako zabrana ili ograničavanje tog postupanja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(g) pružanje usluga koje nisu navedene u točki (f), ako zabrana ili ograničavanje tog postupanja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH;(h) zaobilaženje mjere ograničavanja koja je na snazi u RH;(i) kršenjem ili neispunjavanjem uvjeta iz odobrenja koja su izdala nadležna tijela za obavljanje aktivnosti koje bez takvog odobrenja čine kršenje

²⁵Pojmovi kršenja i izbjegavanja mjera ograničavanja imaju isto značenje kao u Direktivi (EU) 2024/1226 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. travnja 2024. o definiciji kaznenih djela i sankcija za kršenje Unijinih mjera ograničavanja i izmjeni Direktive (EU) 2018/1673

	zabrane ili ograničenja koje predstavlja ograničavanja koja je na snazi u RH;
Izbjegavanje mjera ograničavanja	<p>Smatra se da se mjere ograničavanja izbjegavaju:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) korištenjem, prijenosom sredstava ili gospodarskih izvora koji su u izravnom ili neizravnom vlasništvu, posjedu ili pod kontrolom osobe, subjekta ili tijela uvrštenog na popis, a koji trebaju biti zamrznuti u skladu s mjerom ograničavanja koja je na snazi u RH, trećoj strani ili svakim drugim raspolaganjem tim sredstvima i izvorima kako bi se prikrila ta sredstva ili ti gospodarski izvori; (b) pružanjem lažnih ili obmanjujućih informacija kako bi se prikrila činjenica da je osoba, subjekt ili tijelo uvršteno na popis krajnji vlasnik ili korisnik sredstava ili gospodarskih izvora koji trebaju biti zamrznuti na temelju mjere ograničavanja koja je na snazi u RH; (c) neispunjavanjem obveze koja predstavlja mjeru ograničavanja koja je na snazi u RH da se nadležnim upravnim tijelima dostave informacije o zamrznutim sredstvima ili gospodarskim izvorima ili informacije kojima se raspolaže o sredstvima ili gospodarskim izvorima na državnom području RH koji pripadaju osobama, subjektima ili tijelima uvrštenima na popis ili su u njihovu vlasništvu ili posjedu ili pod njihovom kontrolom, a nisu zamrznuti, ako su takve informacije dobivene pri obavljanju profesionalne dužnosti;
Vlasništvo	<p>„Vlasništvo“ znači pravo na korištenje, uživanje i raspolaganje imovinom u cijelosti i slobodno podložno samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom.</p> <p>Smatra se da je pravna osoba ili subjekt u vlasništvu druge osobe ako ta osoba ima više od 50% vlasničkih prava u subjektu ili pravnoj osobi ili posjeduje većinski udio.</p>
Posjedovanje	<p>„Posjedovanje“ je faktična vlast nad predmetom, bez obzira na to je li neka osoba vlasnik predmeta ili ne. Osoba može biti u posjedu imovine, iako nije njezin vlasnik.</p>
Kontrola	<p>„Kontrola“ je pravni pojam koji se utvrđuje na temelju činjenica.</p> <p>Kriteriji koje treba uzeti u obzir prilikom procjene je li pravna osoba ili subjekt pod kontrolom druge osobe ili subjekta, odnosno prilikom procjene ima li fizička osoba kontrolu nad drugom osobom ili subjektom mogu između ostalog uključivati:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) pravo ili ostvarivanje prava na imenovanje ili smjenjivanje većine članova administrativnog, upravnog ili nadzornog tijela pravne osobe ili subjekta; (b) imenovanje, isključivo na temelju korištenja nečijih glasačkih prava, većine članova administrativnih, upravnih ili nadzornih tijela neke pravne osobe ili subjekta koji su obnašali dužnost u ovoj i prošloj financijskoj godini; (c) samostalni nadzor temeljem sporazuma s ostalim dioničarima u nekoj pravnoj osobi ili subjektu, ili s članovima neke pravne osobe ili subjekta, nad većinom glasačkih prava dioničara ili članova u toj pravnoj osobi ili subjektu; (d) pravo na ostvarivanje prevladavajućeg utjecaja na neku pravnu osobu ili subjekt na temelju sporazuma zaključenog s tom pravnom osobom ili subjektom, ili na temelju odredbe u memorandumu ili statutu te pravne osobe ili subjekta, gdje pravo kojim je uređena ta pravna osoba ili subjekt, dozvoljava da ta pravna osoba ili subjekt bude predmetom takvog sporazuma ili odredbe; (e) ovlasti za ostvarivanje prava prevladavajućeg utjecaja iz točke (d), iako ta osoba nije izravni nositelj tog prava; (f) pravo na korištenje cjelokupne ili djelomične imovine neke pravne osobe ili subjekta; (g) upravljanje poslovima neke pravne osobe ili subjekta na jedinstvenoj osnovi uz istovremeno objavljivanje konsolidiranih izvješća; (h) solidarno preuzimanje financijskih obveza neke pravne osobe ili subjekta, ili pružanje jamstava toj pravnoj osobi ili subjektu; (i) zajedničko vlasništvo nad pokretninama s fizičkom osobom; (j) punomoć ili slične ovlasti zastupanja druge fizičke osobe, s pomoću kojih fizička osoba može zatražiti prijenos sredstava kojima nije vlasnik (npr. punomoć po računu);

	(k) roditelj ili skrbnik koji upravlja računom maloljetnika u skladu s važećim nacionalnim zakonodavstvom.
Sredstva	<p>„Sredstva“ znače financijska sredstva i povlastice bilo koje vrste, uključujući, ali ne isključivo:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. gotovinu, čekove, novčana potraživanja, mjenice, platne naloge i druge platne instrumente; ii. uložena sredstva u financijskim ustanovama ili drugim subjektima, stanje salda na računima, dugovanja i dužničke obveze; iii. vrijednosne papire i dužničke instrumente kojima se trguje javno ili privatno, uključujući udjele i dionice, potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima, obveznice, mjenice, jamstva, zadužnice i ugovore o izvedenim financijskim instrumentima; iv. kamate, dividende ili druge prihode od imovine ili vrijednost koja je nastala ili je proizvod imovine; v. kredite, prava prijeboja, jamstva, jamstva da će ugovor biti izvršen prema ugovorenim uvjetima ili druge financijske obveze; vi. akreditive, teretnice, potvrde o prijenosu prava vlasništva; te vii. dokumente koji svjedoče o bilo kakvom udjelu u sredstvima ili financijskim izvorima.
Zamrzavanje financijskih sredstava	„Zamrzavanje financijskih sredstava” znači sprečavanje svakog premještaja, prijenosa, izmjene ili upotrebe sredstava, pristupa sredstvima ili poslovanja sa sredstvima na bilo koji način koji bi za posljedicu imao bilo kakvu promjenu njihova opsega, iznosa, lokacije, vlasništva, posjedovanja, karaktera, odredišta ili drugu promjenu kojom bi se omogućila uporaba sredstava, uključujući upravljanje portfeljem.
Gospodarski izvori	„Gospodarski izvori” znače imovina bilo koje vrste, bilo materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, koja ne predstavlja sredstva, ali se može koristiti za pribavljanje sredstava, robe ili usluga.
Zamrzavanje gospodarskih izvora	„Zamrzavanje gospodarskih izvora” znači sprječavanje uporabe gospodarskih izvora s ciljem stjecanja sredstava, robe ili usluga na bilo koji način, uključujući, ali ne isključivo, prodaju, unajmljivanje ili stavljanje pod hipoteku.
Imovina	„Imovina“ ima značenje kako je definirano u članku 4. stavka 3. ZMO-a
Obveznik	Pravna i/ili fizička osoba koja je obveznik primjene ZSPNFT-a i provedbe MO-a nad kojom Financijski inspektorat provodi nadzor

DODACI

DODATAK 1 - KORISNE POVEZNICE

Poveznice koje se odnose na sprječavanje financiranje terorizma:

1. Poveznica na UN-ov popis osoba povezanih s ISIL-om (Da'esh) i Al-Qaida-om:
https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1267/aq_sanctions_list
2. Poveznica na UN-ov popis osoba povezanih s Talibanima:
<https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1988/materials>
3. Poveznica na popis Ministarstvo financija SAD-a (U.S. Department of the Treasury):
<http://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/SDN-List/Pages/default.aspx>
4. Poveznica na stranicu Ministarstva vanjskih i europskih poslova - mjere ograničavanja:
<https://mvpep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>
5. Poveznica na javne dokumente SOA-e:
<https://www.soa.hr/hr/dokumenti/javni-dokumenti-soa-e/>

Poveznice koje se odnose na sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje (proliferacija):

1. Poveznica na popis sastavljen temeljem Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1718 (2006):
<https://www.un.org/securitycouncil/sanctions/1718/materials>
2. Poveznica na popis sastavljen temeljem Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2231 (2015):
<https://www.un.org/securitycouncil/content/2231/list>
3. Poveznica na stranicu Ministarstva vanjskih i europskih poslova - sprječavanje širenja oružja za masovno uništenje:
<https://mvpep.gov.hr/vanjska-politika/multilateralni-odnosi/medjunarodna-sigurnost/nuklearno-razoruzanje-i-spreccavanje-sirenja-oruzja-za-masovno-unistenje/22684>

Poveznice na informacije o mjerama ograničavanja EU:

1. Informacije o EU sankcijama protiv terorista
<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/fight-against-terrorism/terrorist-list/#terrorists>.
2. Informacije o usvojenim autonomnim mjerama EU protiv Irana
<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-iran/>.

3. *Informacije o usvojenim autonomnim mjerama EU protiv DNR Koreje*
<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-north-korea/timeline-eu-sanctions-against-north-korea/>
4. *Informacije o usvojenim autonomnim mjerama EU protiv Rusije*
<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-russia/sanctions-against-russia-explained/>
5. *Informacije o usvojenim autonomnim mjerama EU protiv Bjelorusije*
<https://www.consilium.europa.eu/hr/policies/sanctions-against-belarus/>

Korisne poveznice vezane uz primjenu mjera ograničavanja (MO):

1. *Zakonodavni okvir i opće informacije – web stranica MVEP-a:*
<https://mvep.gov.hr/vanjska-politika/medjunarodne-mjere-ogranicavanja/22955>
2. *Interaktivna karta država pod sankcijskim režimima UN i EU:*
<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>
3. *Konsolidirani popis osoba, entiteta i grupa pod financijskim sankcijama EU*
https://mvep.gov.hr/UserDocsImages/2024/Konsolidirani%20popis%204-3-2024_6.3.2024_123503.pdf
4. *Sankcije Vijeća sigurnosti UN i konsolidirani popis pojedinaca i entiteta:*
<https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list>
5. *Smjernice Europske unije za učinkovitu provedbu mjera ograničavanja*
<https://www.un.org/securitycouncil/content/un-sc-consolidated-list>
6. *Financijski inspektorat*
<https://mfin.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-2507/ustrojstvo-84/financijski-inspektorat/financijski-inspektorat-zakoni-i-smjernice/592>

DODATAK 2 – PREGLED UVEDENIH SANKCIJSKIH REŽIMA UN-A I EU KOJI, IZMEĐU OSTALIH UVEDENIH MO, OBUHVATAJU I MO KOJE SE ODOSE NA OGRANIČENJE RASPOLAGANJA IMOVINOM I ZABRANU PUTOVANJA

Rbr.	Država	MO usvojene od	Uredba Vijeća (EU)	Opis (vrsta) uvedene MO	Ukupan broj pojedinaca i entiteta pod financijskim sankcijama*	Ukupan broj pojedinaca	Ukupan broj entiteta	Zabrana putovanja
1.	Rusija/Ukrajina	EU	833/2014	MO s obzirom na akcije Rusije koje destabiliziraju situaciju u Ukrajini (sektorske restriktivne mjere);	2.130	1.709	421	1.703
			269/2014	MO u odnosu na radnje koje potkopavaju ili ugrožavaju teritorijalni integritet, suverenitet i neovisnost Ukrajine (teritorijalni integritet);				
			208/2014	Zloupotreba državnih sredstava Ukrajine				
			2024/1485	Sankcionirani pojedinci koji pružaju potporu kršenju ljudskih prava u Rusiji				
2.	Iran	EU	359/2011	MO u vezi s ozbiljnim kršenjima ljudskih prava u Iranu	473	284	189	283
		UN/EU	267/2012	MO u vezi širenja oružja za masovno uništenje				
		EU	2023/1529	MO s obzirom na vojnu potporu Irana agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine				
3.	Sirija	EU	36/2012	Sankcije protiv vlade Bashara al-Assada, uključujući samog Assada zbog kršenja ljudskih prava u Sirijskom građanskom ratu	414	327	87	327
4.	Terorizam	UN/EU	881/2002 2016/1686	MO u odnosu na ISIL (Da'esh) i Al-Qaidu (ISIL/Daesh & Al-Qaida)	345	260	85	252
5.	Bjelorusija	EU	765/2006	Sankcije uvedene kao odgovor na namještene izbore 2020., represiju, kršenja ljudskih prava i sudjelovanje te zemlje u vojnoj agresiji Rusije na Ukrajinu.	270	233	37	0
6.	DNR Koreja	UN/EU	2017/1509	Sankcije uvedene zbog sjevernokorejskog nuklearnog programa i razvoja drugog oružja za masovno uništenje i izbjegavanja sankcija	209	137	72	137
7.	Afganistan	UN	753/2011	Sankcije protiv Talibana	140	135	5	135
8.	Ljudska prava	EU	2020/1998	MO protiv određenih pojedinaca, subjekata i tijela, uključujući državne i nedržavne aktere, koji su odgovorni za teška kršenja i povrede ljudskih prava u cijelom svijetu ili su uključeni u ta djela ili s njima povezani.	136	108	28	71
9.	Mjanmar (Burma)	EU	401/2013	Sankcije protiv Burmanske hunte u vezi s državnim udarom 2021. i kršenjem ljudskih prava	124	103	21	103
10.	Irak	UN	1210/2003 3541/92	Trenutačno se primjenjuju samo posebna ograničenja u područjima trgovine robom koja pripada iračkoj kulturnoj baštini i zamrzavanje imovine posebno usmjereno na bivšeg iračkog predsjednika Saddama Husseina, njegovu užu obitelj i visoke dužnosnike njegovog režima	76	66	10	0
11.	Demokratska Republika Kongo	UN/EU	1183/2005	MO za pojedince i subjekte odgovorne za ugrožavanje mira, sigurnosti ili stabilnosti Konga ili za potkopavanje demokracije i vladavine prava u Kongu	66	57	9	57
12.	Libija	UN/EU	2016/44	MO zbog ozbiljnog kršenja ljudskih prava	55	36	19	36

Rbr.	Država	MO usvojene od	Uredba Vijeća (EU)	Opis (vrsta) uvedene MO	Ukupan broj pojedinaca i entiteta pod financijskim sankcijama*	Ukupan broj pojedinaca	Ukupan broj entiteta	Zabrana putovanja
13.	Venezuela	EU	2017/2063	MO protiv vlade Nikolasa Mandura s obzirom na kontinuirano pogoršanje demokracije, vladavine prava i ljudskih prava u Venezueli	54	54	0	54
14.	Terorističke grupe	EU	2580/2001 2024/329	Posebne mjere za borbu protiv terorizma	37	16	21	0
15.	Tunis	EU	101/2011	Pronevjera državnih sredstava Tunisa	32	32	0	0
16.	Kemijsko oružje	EU	2018/1542	Sankcije pojedincima i subjektima koji su izravno odgovorni za razvoj i uporabu kemijskog oružja, kao i oni koji im pružaju financijsku, materijalnu ili tehničku potporu.	28	25	3	25
17.	Nikaragva	EU	2019/1716	MO protiv vlade Daniela Ortege s obzirom na kontinuirano pogoršanje demokracije, vladavine prava i ljudska prava	24	21	3	21
18.	Somalija	UN	356/2010 147/2003	MO s obzirom na situaciju u Somaliji	16	15	1	14
19.	Srednjoafrička Republika	UN	224/2014	MO za pojedince i subjekte odgovorne za ugrožavanje mira, sigurnosti ili stabilnosti Srednjoafričke Republike ili za potkopavanje demokracije i vladavine prava u Srednjoafričkoj Republici	14	13	1	13
20.	Kibernapadi	EU	2019/796	Uvede ciljane MO za osobe ili subjekte umiješane u kibernapade koji imaju znatan učinak i predstavljaju vanjsku prijetnju EU-u ili njegovim DC. MO mogu se uvesti i kao odgovor na kibernapade usmjerene protiv trećih zemalja ili međunarodnih organizacija ako se smatraju potrebnima za postizanje ciljeva zajedničke vanjske i sigurnosne politike.	12	8	4	8
21.	Moldavija	EU	2023/888	MO protiv osoba i subjekata odgovornih za djelovanja čiji je cilj destabilizacija, podrivanje ili ugrožavanje suvereniteta i neovisnosti Moldavije	12	11	1	11
22.	Gvineja Bisau	UN/EU	377/2012	MO nametnute su ciljano na pojedince koji su htjeli spriječiti ili blokirati mirne političke procese ili koji su poduzeli radnje koje potkopavaju stabilnost u Republici Gvineji Bisau, posebno oni koji su imali vodeću ulogu u pobuni 1. travnja 2010. i na državni udar od 12. travnja 2012. Mjere su također usmjerene na one koji su nastojali potkopati vladavinu prava, ograničavajući primat civilne vlasti i produbljujući nekažnjivost i nestabilnost u zemlji.	9	9	0	9
23.	Južni Sudan	UN/EU	2015/735	MO s obzirom na situaciju u Južnom Sudanu	9	9	0	9
24.	Jemen	UN	1352/2014	MO za ciljane osobe koje su sudjelovale u djelima koja prijete miru, sigurnosti i stabilnosti Jemena	7	6	1	6
25.	Sudan	UN/EU	747/2014	MO s obzirom na situaciju u Sudanu	3	3	0	3
26.	Terorizam	EU	2024/386	MO protiv onih koji podupiru, olakšavaju ili omogućuju nasilne akcije Hamasa i Palestinskog islamskog džihada	6	6	0	6
27.	Gvatemala	EU	2024/287	Sankcije uvedene kako bi se na odgovornost pozvali oni koji ometaju demokratsku tranziciju nakon općih izbora 2023. u kojima je nedvojbeno pobijedio predsjednik Bernardo Arévalo, što je potvrdila i misija EU-a za promatranje izbora u Gvatemali.	5	5	0	5

Rbr.	Država	MO usvojene od	Uredba Vijeća (EU)	Opis (vrsta) uvedene MO	Ukupan broj pojedinaca i entiteta pod finansijskim sankcijama*	Ukupan broj pojedinaca	Ukupan broj entiteta	Zabrana putovanja
28.	Gvineja	EU	1284/2009	MO za pojedince i subjekte odgovorne za ugrožavanje mira, sigurnosti ili stabilnosti Gvineje ili za potkopavanje demokracije i vladavine prava u Gvineji	5	5	0	5
29.	Mali	EU	2017/1770	Sankcije protiv vladinih dužnosnika koji su sudjelovali u državnom udaru	5	5	0	5
30.	Sudan	EU	2023/21475	MO u pogledu aktivnosti koje podrivaju stabilnost i političku tranziciju Sudana	6	0	6	0
31.	Turska	EU	2019/1890	MO s obzirom na turske neovlaštene aktivnosti bušenja ugljikovodika u istočnom Sredozemlju	2	2	0	2
32.	Burundi	EU	2015/1755	Sankcije protiv dužnosnika vlade Burundija za koje se smatra da podrivaju demokraciju	1	1	0	1
33.	Haiti	UN/EU	2022/2309	MO uvedene za pojedince i subjekte odgovorne za ugrožavanje mira, sigurnosti ili stabilnosti Haitija ili za potkopavanje demokracije ili vladavine prava u Haitiju	1	1	0	1
34.	Zimbabve	EU	314/2004	MO uvedene zbog zaštite ljudskih prava - uključuju embargo na oružje i opremu koji bi se mogli upotrijebiti za unutarnju represiju te ciljano zamrzavanje imovine jednog subjekta.	1	0	1	0
35.	Niger	EU	2023/2406	Sankcije zbog državnog udara 2023.				
UKUPNO SANKCIONIRANO POJEDINACA I ENTITETA					4.727	3.702	1.025	3.302

* Izvor: Podaci EK za travanj 2024 - EU Sanctions Tracker (<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>)

DODATAK 2A – PREGLED UVEDENIH GOSPODARSKIH SANKCIJA VEZANO NEZAKONITO PRIZNANJE, OKUPACIJU ILI ANEKSIJU ODREĐENIH PODRUČJA UKRAJINE OD STRANE RUSKE FEDERACIJE A KOJE NE UKLJUČUJU MJERE OGRANIČENJA KOJE SE ODOSE NA ZABRANU RASPOLAGANJA IMOVINOM

Rbr.	Država	Sankcijski režim	Uredba vijeća (EU)	Sažetak
1.	Ukrajina	EU	692/2014	Mjere ograničavanja kao odgovor na nezakonitu aneksiju Krima i Sevastopolja (Krim) - mjere uključuju zabranu odobravanja zajmova/kredita subjektu na Krimu ili u Sevastopolju, stjecanja udjela u vlasništvu na nekretninama koje se nalaze na Krimu ili u Sevastopolju, uvoza određene robe, zabranu izvoza određene robe i tehnologije te pružanja određenih savjetodavnih i konzultantskih usluga i dr.)
2.	Ukrajina	EU	2022/263	Mjere ograničavanja kao odgovor na nezakonito priznanje, okupaciju ili aneksiju određenih područja Ukrajine koja nisu pod kontrolom vlade od strane Ruske Federacije - proširen opseg režima na sva područja Ukrajine koja nisu pod kontrolom vlade u oblastima Donjeck, Herson, Luhansk i Zaporizžje - mjere uključuju zabranu odobravanja zajmova/kredita subjektu u navedenim područjima, stjecanja udjela vlasništvu na nekretninama koje se nalaze na navedenim područjima, uvoza određene robe, zabranu izvoza određene robe i tehnologije te pružanja određenih savjetodavnih i konzultantskih usluga i dr.)

* Podaci EK travanj 2024 (<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>)

DODATAK 2B – PREGLED UVEDENIH OSTALIH SANKCIJSKIH REŽIMA KOJI NE UKLJUČUJU MJERE OGRANIČAVANJA KOJE SU IZREČENE POJEDINCIMA I SUBJEKTIMA

Rbr.	Država	Sankcijski režim	Uredba vijeća (EU)	Sažetak
1.	Bosna i Hercegovina	EU		Iako se trenutno ne odnosi na neke određene osobe Odluka Vijeća (EU) 2011/173 daje okvir za izricanje mjera ograničavanja osobama čiju postupci ugrožavaju suverenitet BiH
2.	Kina	EU		Posebne mjere ograničenja u vezi s događajima na prosvjedima na Trgu Tiananmen 1989. -embargo na oružje
3.	Haiti	EU	1264/94	Zabrana udovoljavanja zahtjevima vlasti Haitija u vezi s ugovorima i transakcijama na čiju izvedbu utječu mjere poduzete u skladu s Rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 917(1994), 841 (1993), 873 (1993) i 875 (1993)
4.	Libanon	EU	2021/1275	Režim predviđa mogućnost uvođenja sankcija protiv osoba i subjekata koji su odgovorni za podiranje demokracije ili vladavine prava u Libanonu - trenutno se ne odnosi na neke određene osobe ili subjekte
5.	Libanon	UN	305/2006	Restriktivne mjere u vezi s terorističkim bombaškim napadom u Bejrutu, Libanon, 14. veljače 2005. - trenutno se ne odnosi na neke određene osobe i subjekte
6.	Libanon	UN	1412/2006	Mjere ograničenja u odnosu na Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 1701 (2006) o Libanonu - uveden embargo na sve transfere oružja Libanonu koje nije odobrila Vlada Libanona ili Privremene snage UN-a u Libanonu
7.	Libija	EU	3275/93	Zabrana namirenja određenih potraživanja u vezi s transakcijama koje su zabranjene Rezolucijom 883 (1993) Vijeća sigurnosti UN-a i povezanim rezolucijama - Odluka Vijeća (EU) 2004/698
8.	Moldavija	EU		Restriktivne mjere u vezi s kampanjom protiv škola na latiničnom pismu u regiji Transnistriji
9.	Crna Gora	UN/EU	1733/94	Zabrana namirenja određenih potraživanja u vezi s transakcijama koje su zabranjene Rezolucijom 757(1992) Vijeća sigurnosti UN-a i povezanim rezolucijama
10.	Srbija	UN/EU	1733/94	Zabrana namirenja određenih potraživanja u vezi s transakcijama koje su zabranjene Rezolucijom 757(1992) Vijeća sigurnosti UN-a i povezanim rezolucijama
11.	Sirija	UN	305/2006	Mjere ograničavanja u vezi s terorističkim bombaškim napadom u Bejrutu, Libanon, 14. veljače 2005.
12.	USA	EU	2271/96	Mjere zaštite od učinaka izvanteritorijalne primjene određenih zakona koje je usvojio SAD

* Podaci EK travanj 2024 (<https://www.sanctionsmap.eu/#/main>)

**DODATAK 3. PREDLOŽAK ZA PROCJENU IZLOŽENOSTI MJERAMA OGRANIČAVANJA
ZA OBVEZNIKE S MALOM BAZOM STRANAKA**

Procjena izloženosti mjerama ograničavanja				
Režimi MO koji se primjenjuju na obveznika	(Popis MO relevantnih za obveznika)			
Vjerojatnost da se MO ne provedu	(Procjena vjerojatnosti da se MO ne provedu i kratki opis slučajeva iz poslovanja obveznika u kojima je eventualno došlo kršenje ili pokušaj kršenja MO)			
Vjerojatnost izbjegavanja MO	(Procjena vjerojatnosti izbjegavanja MO i kratki opis slučajeva iz poslovanja obveznika u kojima je eventualno utvrđeno da se radi o izbjegavanju MO)			
Učinak bilo kakvog kršenja MO	Vlastita iskustva o učincima bilo kakvog kršenja MO			
Inherentni rizik	Analiza čimbenika rizika (sažeto obrazloženje)	Ocjena izloženosti MO		
		Nizak	Srednji	Visok
Baza stranaka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj stranaka, vrsta stranaka i složenost vlasničko-upravljačke strukture 2. Stranke i stvarni vlasnici stranke imaju veze s državama za koje su na snazi MO 3. Poslovne aktivnosti stranaka povezane su s industrijama ili sektorima koje su podložene gospodarskim sankcijama (kao što su to tvrtke iz prometnog i energetskega sektora, tvrtke koje se bave uvozom/izvozom robe i tehnologije za vojnu uporabu, tvrtke koje se bave uvozom/izvozom sirovina i luksuznih proizvoda i sl.) 			
Rizik proizvoda usluga/transakcija	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obveznik nudi proizvode/usluge koje stranke mogu iskoristiti u svrhu kršenja ili izbjegavanja mjera ograničavanja (npr. elektronički prijenos novca, usluge pravnog savjetovanja, iznajmljivanja adrese fizičkim ili pravnim osobama ili drugim subjektima koji se mogu povezati s državama za koje su na snazi MO ili koje se povezuju s izbjegavanjem MO 2. Opseg u kojem pružanje proizvoda i usluga izlaže obveznika kršenju mjera ograničavanja (mali/umjereni ili značajan opseg) 			
Geografski rizik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obveznik posluje u području država za koje su na snazi MO 2. Obveznik u svojoj bazi ima (mali, umjereni ili veliki broj) stranaka i stvarnih vlasnika stranaka koji imaju sjedište/prebivalište, glavno mjesto poslovanja ili relevantne poslovne odnose u području država za koje su na snazi MO ili koje se povezuju s izbjegavanjem mjera ograničavanja 3. Opseg transakcija koji se obavlja iz/prema državama za koje su na snazi MO ili koje se povezuju sa izbjegavanjem mjera ograničavanja je mali/umjeren/značajan 			
Rizik kanala distribucije	<ol style="list-style-type: none"> 1. Obveznik koristi kanale dostave koji mu omogućuju određeni stupanj anonimnosti koje obveznika izlaže riziku od kršenja MO ili izbjegavanja MO 			

Ukupni inherentni rizik	<u>Zaključak analize</u>			
	<u>Nizak rizik</u> – obveznik vjerojatno neće biti izložen MO			
	<u>Srednji rizik</u> – vjerojatno je da će obveznik biti izložen MO koje se odnose npr. na: <ul style="list-style-type: none"> - provedbu ciljanih financijskih sankcija za FT i/ili FP, - provedbu mjera ograničavanja protiv pojedinaca i subjekata iz Rusije i/ili kršenja/izbjegavanja MO uvedenih protiv Rusije putem tvrtki koje posluju u sektoru koji se bavi uvozom/izvozom robe i tehnologije za vojnu upotrebu i sl. - provedbu mjera zabrane pružanja računovodstvenih, savjetničkih i pravnih usluga uvedenih za osobe, subjekte i druga tijela s nastanom u Rusiji i sl. 			
	<u>Visoki rizik</u> – vrlo je vjerojatno da će obveznik biti izložen MO koje se odnose npr. na: <ul style="list-style-type: none"> - provedbu ciljanih financijskih sankcija za FT i/ili FP, - provedbu mjera ograničavanja protiv pojedinaca i subjekata iz Rusije i/ili kršenja/izbjegavanja MO uvedenih protiv Rusije putem tvrtki koje posluju u sektoru koji se bavi uvozom/izvozom robe i tehnologije za vojnu upotrebu i sl. - provedbu mjera zabrane pružanja računovodstvenih, savjetničkih i pravnih usluga uvedenih za osobe, subjekte i druga tijela s nastanom u Rusiji i sl. 			
Kontrolni mehanizmi	Analiza uočenih manjkavosti u kontrolnim mehanizmima	Ocjena kontrolnih mehanizama		
		Loše	Srednje	Dobro
Opis kontrolnih mehanizama koji se procjenjuju (upravljanje, uspostava postupaka za pravodobnu identifikaciju stranke te vlasničke i kontrolne strukture, uspostava postupaka za provjeru sankcijskih lista i brzu istragu svih potencijalnih podudaranja, uspostava postupaka za trenutačnu obustavu, zamrzavanje i izvješćivanje nadležnih tijela i dr.)	<u>Primjer zaključka analize.</u> Većina uspostavljenih kontrolnih mehanizama obveznika za primjenu MO je uglavnom zadovoljavajuća. Obveznik se (nije) pretplatio na primanje ažurnih obavijesti o uvrštavanju i uklanjanju subjekata sa sankcijskih popisa čime je (nije) osigurao pravodobni pristup informacijama za izravnu primjenu MO i dr.			
Ocjena rezidualnog rizika		Nizak	Srednji	Visok
Razina rizika nakon primjene kontrolnih mehanizama				
Akcijski plan - Prilagodba mjera za umanjene rizika od kršenja MO ili izbjegavanja MO				

DODATAK 4. OBRAZAC ZA IZVJEŠĆIVANJE O PRIMIJENJENIM MJERAMA OGRANIČAVANJA

A. PODACI ZA FIZIČKE OSOBE	
1. Ime i prezime osobe	
2. Datum i mjesto rođenja	
3. Prebivalište ili boravište	
4. Državljanstvo	
5. Vrsta i broj osobne isprave	
6. Matični broj/OIB (osobni identifikacijski broj)	
7. Podaci o imovini, imovinskim pravima i obvezama koje ta osoba ima na području Republike Hrvatske i kojima obveznik primjene mjera ograničavanja sukladno svojim ovlastima raspolaže	
8. Režim mjera ograničavanja temeljem kojeg se određena mjera primjenjuje	
9. Datum početka određene mjere ograničavanja	
10. Datum prestanka određene mjere ograničavanja	
11. Primijenjene mjere ograničavanja, uključivši pokušane i zaustavljene transakcije	
12. Podaci o osnovanoj sumnji na počinjenje prekršaja ili pokušaja kršenja mjere ograničavanja	

B. PODACI ZA PRAVNE OSOBE I DRUGE SUBJEKTE	
1. Naziv pravne osobe	
2. Sjedište pravne osobe	
3. Ime i prezime osobe ovlaštene za zastupanje	
4. Matični broj pravne osobe (MBS)	
5. Porezni broj (MB) odnosno osobni identifikacijski broj pravne osobe	
6. Podaci o imovini, imovinskim pravima i obvezama koje pravna osoba ima na području Republike Hrvatske i kojima obveznik primjene mjera ograničavanja sukladno svojim ovlastima raspolaže	
7. Režim mjera ograničavanja temeljem kojeg se određena mjera primjenjuje	
8. Datum početka određene mjere ograničavanja	
9. Datum prestanka određene mjere ograničavanja	
10. Primijenjene mjere ograničavanja, uključivši pokušane i zaustavljene transakcije	
11. Podaci o osnovanoj sumnji na počinjenje prekršaja ili pokušaja kršenja mjere ograničavanja	

C. PODACI O VRSTI IMOVINE

1. Vrsta imovine	
2. Kontakt podaci	

D. PODACI O OBVEZNIKU PRIMJENE MJERA

1. Vrsta obveznika (TDU, tijelo s javnim ovlastima, pravna osoba, fizička osoba i dr.)	
2. Naziv ili ime obveznika	
3. Kontakt podaci	

DODATAK 5: PRIMJERI INDIKATORA KOJI UPUĆUJU NA MOGUĆNOST IZBJEGAVANJA MJERA OGRANIČAVANJA NAMETNUTIH RUSIJI

Indikatori koji upućuju na mogućnost izbjegavanja mjera ograničavanja²⁶ nametnutih Rusiji su podijeljeni i opisani prema sljedećim kategorijama:

1. Indikatori vezani za stranku
2. Indikatori vezani za proizvode, usluge i transakcije
3. Indikatori vezani za države i geografska područja
4. Indikatori vezani za kanale distribucije proizvoda, usluga i transakcija
5. Sektorski indikatori

1) INDIKATORI VEZANI ZA STRANKU

Najčešći indikatori povezani s ponašanjem stranke koji se javljaju u slučajevima povezanim s izbjegavanjem mjera ograničavanja, su sljedeći:

- Promjene u vlasničkoj strukturi: Na primjer, ako sankcionirani pojedinac ili pravna osoba iznenada prenese vlasništvo nad tvrtkom na drugog pojedinca ili pravnu osobu koji nisu sankcionirani, to može sugerirati pokušaj skrivanja njihove daljnje uključenosti u tvrtku ili pokušaj da se izbjegnu mjere ograničavanja. Ovu aktivnost treba detaljnije preispitati za razdoblje prije stupanja na snagu mjere ograničavanja. Također, i svaki pokušaj retroaktivne promjene vlasničke strukture bi trebao odmah izazvati pozornost.
- Složene vlasničke strukture²⁷ i korištenje „lažnih tvrtki“ (tzv. „shell tvrtke“) ili „off shore tvrtki“: Koriste se za prikrivanje vlasništva ili kontrole sankcioniranih pojedinaca i drugih sankcioniranih subjekata ili za izbjegavanje mjera ograničavanja.
- Tvrtke koje se nalaze na istoj adresi kao i sankcionirani subjekti i koje su uključene u trgovinu: Novoosnovane tvrtke uključene u izbjegavanje mjera ograničavanja često su smještene na istoj adresi ili u zgradi kao i sankcionirani subjekti. Na toj adresi može biti registrirano i više od jedne tvrtke ili adresa može biti u neposrednoj blizini sankcioniranog subjekta.
- Poslovni partner je tvrtka koja se bavi špediterskim poslom: Špediterske tvrtke se često koriste za izbjegavanje mjera ograničavanja. Obično su to tvrtke koje su osnovane u blizini država koje graniče s Rusijom (npr. Kazahstan).

Ostali indikatori za izbjegavanje mjera ograničavanja koji su povezani sa strankom:

- korištenje članova obitelji (uključujući bivše supružnike) ili suradnika
- shelf tvrtke (tzv. tvrtke na policama ili neaktivne tvrtke koje nisu imale nikakvu aktivnost)
- osnivanje i korištenje novih tvrtki, često sa složenim vlasničkim strukturama, npr. trustovi

²⁶ Izvor: EFIPPP_Circumvention_of_Sanction_Typology, June 2023

²⁷ Posebno korištenje više strukturnih slojeva neizravnog vlasništva

- prijenosi udjela, npr. prijenosi manjinskih udjela
- krivotvorena ili djelomično krivotvorena dokumentacija, npr. povezana s ustupanjem ili preuzimanjem obveza tvrtke
- promjene naziva tvrtke i web stranica neposredno nakon stavljanja na sankcijske liste
- subjekti bez vjerodostojnog poslovanja i online prisutnosti
- tvrtke koje imaju jednog ili vrlo mali broj kupaca
- brze i česte promjene vlasničke strukture u prvim mjesecima osnivanja tvrtke

2) INDIKATORI VEZANI ZA PROIZVODE, USLUGE I TRANSAKCIJE

Najčešći indikatori povezani s obavljanjem financijskih transakcija koji se javljaju u slučajevima povezanim s izbjegavanjem mjera ograničavanja, su sljedeći:

- Neuobičajeni obrasci plaćanja
 - velik broj transakcija manje vrijednosti, gdje to nije uobičajeno za stranku
- Složena strukturirana plaćanja
 - promjena odredišta izvoza nakon uvođenja sankcija, ali vrsta robe i plaćanja ostaju nepromijenjena
 - prijevoznici tvrtke mijenjaju adresu isporuke ili adresa isporuke ne odgovara adresi primatelja
 - prikrivanje izvora sredstava
 - promjene uvozne/izvozne dokumentacije uz naznaku „nesankcionirane osobe“
 - plaćanja u ime treće strane bez vidljivog poslovnog odnosa
- Transakcije koje uključuju pojedince ili subjekte koji podliježu sankcijama ili s njima povezane osobe ili su povezane sa sektorima kojima su nametnute gospodarske sankcije
 - prijenos prava i obveza sankcioniranog subjekta iz trgovačkog ugovora na treće strane
 - transakcije koje uključuju sankcionirane sektore i industrije
 - transakcije koje uključuju uvoz/izvoz robe za koju je uvedena zabrana uvoza/izvoza
 - transakcije koje uključuju plaćanja za pružanje usluga koje su zabranjene
 - transakcije s bliskim suradnicima ili članovima obitelji sankcioniranih osoba
 - račun fizičke osobe služi za plaćanja u ime sankcioniranog subjekta
 - plaćanje treće strane u ime sankcioniranog subjekta
 - otvaranje bankovnih računa u susjednim državama
 - svrha plaćanja ne odgovara području poslovanja treće strane
- Ostali indikatori koji se odnose na proizvode, usluge i transakcije
 - transakcija uključuje plaćanje za isporuku robe/usluga, koja se ne čini opravdanom iz poslovne perspektive ili koja je u nesrazmjeru s geografski uobičajenim trgovinskim tokovima (npr. zemlja ne izvozi i ne uvozi takvu robu)

- transakcija uključuje plaćanje za robu koja sadrži komponente za koje je vjerojatno da će se rastaviti i preusmjeriti za nenamjenske svrhe
- za obavljanje transakcija se koriste složene financijske sheme koje nisu opravdane njezinom svrhom
- transakcije uključuju isporuku proizvoda za koje se promijenio način prijevoza od uvođenja sankcija

3) INDIKATORI VEZANI ZA DRŽAVU ILI GEOGRAFSKO PODRUČJE

Indikatori za prepoznavanje država koje se najčešće koriste za izbjegavanje mjera ograničavanja su sljedeći:

- Države koje ne primjenjuju zapadne sankcije nametnute Rusiji i/ili koje su identificirane kao ključne za ruske pojedince i subjekte koji žele izbjeći mjere ograničavanja: (*Ujedinjeni Arapski Emirati*²⁸, *Turska*²⁹, *Kazahstan*³⁰, *Uzbekistan*³¹)
- Države na koje treba obratiti posebnu pozornost zbog pojave novih rizika i shema izbjegavanja MO: (*Grčka* - grčke luke i grčke brodarske tvrtke korištene su za transport ruske nafte; *Slovačka* - subjekti registrirani u Slovačkoj povezuju se s izvozom robe/oružja dvojne namjene u Rusiju; *Južna Koreja* - jedna od država u koju sankcionirane osobe/subjekti prenose svoju imovinu)
- Države koje graniče s Rusijom ili Bjelorusijom (*Baltičke države – Litva i Latvija, Kina, Finska, Ukrajina, Azerbajdžan*)
- Države uključene u popis visokorizičnih trećih država i/ili u odnosu na koje su uvedene sankcije zbog vojne potpore Rusiji (*Iran, Sjeverna Koreja, Bjelorusija*)
- Države koje koriste treće strane za tranzit robe ili preusmjeravanje transakcija: (*Bosna i Hercegovina, Britanski Djevičanski otoci, Cipar, Gibraltar, Guernsey, Hong Kong, Indija, Maldivi, Nizozemska, Srbija, Slovačka, Južna Koreja, Švicarska, SAD i UK*)

²⁸ *Ujedinjeni Arapski Emirati* - identificirani su kao ključno središte za nezakonite financijske transakcije za izbjegavanje ruskih sankcija. Osim toga, procjenjuje se da su izdali između 10 000 i 13 000 boravišnih dozvola „tzv. zlatnih viza“ ruskim državljanima koja im dopuštaju olakšice za poslovanjem uključujući ulaganja u nekretnine.

²⁹ *Turska* – je u nekoliko izvješća identificirana kao tranzitno središte. Osim toga Rusi su u 2022. godini osnovali 670% više novih subjekata u Turskoj nego prethodnih godina.

³⁰ *Kazahstan* - održava bliske veze s Rusijom. Subjekti registrirani u Kazahstanu ili koji djeluju iz Kazahstana su prijavljeni da su sudjelovali u slučajevima izbjegavanja MO u ime ruskih subjekata.

³¹ *Uzbekistan* - uobičajeno se koristi kao pretovarna točka za ilegalno preusmjeravanje robe čiji je izvoz u Rusiju zabranjen.

4) INDIKATORI VEZANI ZA KANALE DISTRIBUCIJE PROIZVODA I USLUGA

Indikatori za prepoznavanje kanala distribucije za proizvode i usluge koji se najčešće koriste za izbjegavanje mjera ograničavanja, su sljedeći:

- Usluge povezane s virtualnom (kripto) imovinom
- Prekogrančni elektronički prijenos sredstava (uključivo prekogranične prijenose sredstava)
- Prekogrančni prijenosi imovine
- Roba visoke vrijednosti
- Ruska trgovina naftom, uglavnom s lukama u Grčkoj i Indiji
- Prikrivanje podrijetla robe kojom se trguje

5) SEKTORSKI INDIKATORI

Indikatori za prepoznavanje pojedinih sektora koji se zbog uvedenih zabrana najčešće povezuju s izbjegavanjem mjera ograničavanja, su sljedeći:

- Nekretnine velike vrijednosti (*za prodaju ili kupnju imovine od strane sankcioniranih osoba i subjekata*)
- Tržište luksuzne robe (npr. drago kamenje i plemeniti metali)
- Sektor virtualne (kripto) imovine
- Privatne zaklade i neprofitne organizacije (velika upotreba gotovine i anonimnost)
- Prometna industrija, logistika
- Financijski sektor
- Uslužne djelatnosti (*računovodstvene i revizorske usluge, knjigovodstvene usluge, usluge poreznog savjetovanja, usluge poslovnog savjetovanja i savjetovanja u vezi s upravljanjem, pružanje usluga odnosa s javnošću, uključujući lobiranje, pravno savjetovanje, savjetovanje u području IT-a, arhitekture i inženjerski usluga, pružanje usluga u vezi s oglašavanjem i istraživanje tržišta i ispitivanja javnog mnijenja, usluge posjedovanja, kontroliranja ili obnašanja dužnosti u upravljačkim tijelima pravnih osoba, subjekata, i dr.)*)
- Energetika
- Obrana i tehnološki sektor
- Trgovina i poljoprivredni sektor